

ΕΒΔΟΜΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 3 Νοεμβρίου 2020, με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δέσποινα Κωνσταντάρα – Καββαδία και Κωνσταντίνος Κρέπης, Σύμβουλοι, Ιωάννης Καλακίκος και Ελένη Νικολάου, Πάρεδροι, με συμβουλευτική γνώμη.

Γενική Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: δεν παραστάθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 223 παρ. 2 εδ. β του ν. 4700/2020 (Α' 127) σε συνδυασμό με τα Πρακτικά της 1.10.2020 της Ολομέλειας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, δικαστική υπάλληλος, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος.

Για να δικάσει τις από 6.6.2013 (ΑΒΔ) και 25.9.2013 (ΑΒΔ) εφέσεις του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «.....» και το διακριτικό τίτλο «.....», που εδρεύει στην , με ΑΦΜ , όπως εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε διά δηλώσεως, της παραγράφου 1 του άρθρου 231 του ν. 4700/2020, του πληρεξούσιου του δικηγόρου Παναγιώτη Μπουμπουχερόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ 29062),

κατά του Δημοσίου, όπως εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σπυριδούλας Θωμοπούλου,

για την ακύρωση, άλλως τη μεταρρύθμιση, αντίστοιχα, της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψη των εφέσεων.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως κατ' άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέα του, μέσω της δημόσιας διαδικτυακής υπηρεσίας e.presence.gov.gr.

Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Ελένης Νικολάου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Οι υπό κρίση εφέσεις νομίμως επανεισάγονται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Τμήματος, κατόπιν της απόφασης του Ι Τμήματος με την οποία αποφασίστηκε η συνεκδίκασή τους και η οποία εκδόθηκε κατόπιν της απόφασης επί της πρώτης έφεσης, λαμβανομένης υπόψη και της ήδη εκδοθείσας επί της δεύτερης έφεσης απόφασης, με τις οποίες (.....) αναβλήθηκε η έκδοση οριστικής απόφασης επί των αντίστοιχων εφέσεων προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου έκαστης υπόθεσης.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 7 του Κανονισμού του Συμβουλίου 1083/2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ)1260/1999» -προς το οποίο εναρμονίζονται ο ορισμός του άρθρου 1 σημείο 6 και οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 6 περ. γ του ν. 3614/2007 (Α' 267) και ο ορισμός του άρθρου 1 της 448/0052/4.3.2011 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 686) - ως παρατυπία ορίζεται κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ένωσης, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης σ' αυτόν. Επομένως, η ύπαρξη παρατυπίας κατά την έννοια του Κανονισμού προϋποθέτει την ύπαρξη παράβασης, την αιτιώδη συνάφεια της παράβασης με πράξη ή παράλειψη του

οικονομικού φορέα και, την ύπαρξη πραγματικής ή δυνητικής ζημίας του προϋπολογισμού της Ένωσης. Όσον αφορά στην ύπαρξη παράβασης, η έννοια της παρατυπίας, όπως συνάγεται από τον ορισμό της σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 60 περ. β, 61 περ. β, 62 παρ. 1 περ. δ υποπερ. ii, του ίδιου Κανονισμού, αφορά όχι μόνον σε παραβάσεις διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, αλλά και τις παραβάσεις διατάξεων του εθνικού δικαίου, οι οποίες έχουν εφαρμογή στις υποστηριζόμενες με συγχρηματοδότηση από τα Ταμεία πράξεις και συμβάλλουν στην ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τη διαχείρισή τους (πρβλ. αποφ. ΔΕΕ της 1.10.2020, C-743/18, σκ. 49-53, της 6.12.2017, C-408/16, σκ. 55, της 26.5.2016, C-260/14 και C-261/14, σκ. 37 και 43, ΕΣ Ολ. 743/2020, σκ. 25, 1693/2018, I Τμ. 120, 254/2020, 1450/2018, κ.α.). Επομένως, η υλοποίηση επιχειρησιακού προγράμματος ή συγχρηματοδοτούμενης πράξης απαιτείται να ικανοποιεί και να συμμορφώνεται πλήρως προς τους κανόνες όχι μόνο του ενωσιακού, αλλά και του εθνικού δικαίου, οι οποίοι σχετίζονται με την υλοποίηση της πράξης, περιλαμβανομένων των όρων ένταξης συγχρηματοδοτούμενης πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα (πρβλ. ΕΣ I Τμ. 870/2018, 1413, 1859/2017, κ.α.). Εξάλλου, παράβαση των κανόνων συνιστά παρατυπία μόνο αν ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον ενωσιακό προϋπολογισμό, επιβαρύνοντάς τον με αδικαιολόγητη δαπάνη. Επομένως, μια παράβαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παρατυπία παρά μόνο εφόσον μπορεί να έχει καθεαυτή επιπτώσεις σε βάρος του προϋπολογισμού από τον οποίο η πράξη συγχρηματοδοτείται, χωρίς, ωστόσο, να απαιτείται να αποδεικνύεται η ύπαρξη συγκεκριμένης οικονομικής επίπτωσης, αλλά αρκεί να μην αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχει η παράβαση επιπτώσεις σ' αυτόν (πρβλ. απόφ. ΔΕΕ, C-408/16, σκ. 60-61, της 14.7.2016, C-406/14, σκ. 44-45, της 15.11.2005, C-199/03, σκ. 31, ΕΣ I Τμ. 120/2020).

3. Όπως συνάγεται από τις διατάξεις του άρθρου 98 του Κανονισμού 1083/2006 και τις σύμφωνα προς αυτές θεσπισθείσες διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 του ν. 3614/2007 «Διαχείριση Έλεγχος και Εφαρμογή Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» και των άρθρων 2 και 4 της 448/0052/2011 «Σύστημα επιβαλλόμενων από την Επιτροπή

Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού ή / και του προϋπολογισμού των ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (στόχοι 1 και 2), του ΕΣΣΑΑΛ 2007-2013 και του ΕΟΧ» (Β 686) απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών, οι δημοσιονομικές διορθώσεις αφορούν στις διαπιστούμενες μεμονωμένες ή συστημικού χαρακτήρα παρατυπίες στις πράξεις ή επιχειρησιακά προγράμματα. Η δημοσιονομική διόρθωση συνίσταται στη μείωση ή ακύρωση μέρους ή του συνόλου της δημόσιας συνεισφοράς στην πράξη ή στο πρόγραμμα και πρέπει να είναι ανάλογη προς την παράβαση. Κατ' αντιδιαστολή προς τις δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται για τις ποσοτικά προσδιοριζόμενες μεμονωμένες παράτυπες δαπάνες (αναλογικές) ή για τις ομοειδείς μεμονωμένες ποσοτικοποιήσιμες παρατυπίες δείγματος από ένα πληθυσμό δαπανών (κατά παρεκβολή), στις περιπτώσεις μεμονωμένης ή συστημικής παρατυπίας ή συστημικών παρατυπιών μπορεί να επιβάλλεται ποσοστό κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης, όταν οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της διαπιστωθείσας παρατυπίας δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν και δεν είναι άμεσα μετρήσιμες ή σκεδάζονται, ενώ συγχρόνως η εξ ολοκλήρου ακύρωσή της θα συνιστούσε δυσανάλογο μέτρο. Το ποσό ή το ποσοστό, κατά περίπτωση, της δημοσιονομικής διόρθωσης, καθορίζεται κατ' εκτίμηση της φύσης της παρατυπίας, της βαρύτητας, της έκτασης και των δημοσιονομικών της επιπτώσεων, καθώς και σύμφωνα με κάθε άλλο κριτήριο που προβλέπεται ειδικά από το οικείο νομοθετικό καθεστώς της χορηγηθείσας ενίσχυσης, λαμβάνονται δε υπόψη (άρθρο 4 παρ. 3 της ΥΑ 448/0052/2011 και άρθρο 14 παρ. 2 της ΥΑ 14053/ΕΥΣ1749/27.3.2008, ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει εν προκειμένω) και οι ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [COCOF 07/0037/03/29.11.2007, C (2011) 7321/19.10.2011 απόφαση], οι οποίες δεσμεύουν τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές κατά τον προσδιορισμό του ύψους της διόρθωσης (ΕΣ Ι Τμ. 269/2020, 1354/2019, 1450/2018, 1994/2017). Οι συντελεστές διόρθωσης διαβαθμίζονται από 100% έως 5%, ανάλογα με τη

σοβαρότητα της παρατυπίας. Περαιτέρω μείωση του διορθωτικού συντελεστή μεταξύ 2% και 5%, είναι δυνατή σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (ΕΣ Ι Τμ. 269, 254/2020, 1450/2018, 1241/2016).

4. Κατά τη θέσπιση των σχετικών διαδικαστικών κανόνων δημοσιονομικών διορθώσεων από τον εθνικό νομοθέτη επιβάλλεται, από τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και τις συμβατές προς αυτές αρχές του εθνικού δικαίου, να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του καθ' ου η δημοσιονομική διόρθωση φορέα, στα οποία συμπεριλαμβάνεται το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, αλλά και ο πλήρης και επαρκής δικαστικός έλεγχος του επιβαλλόμενου διοικητικού μέτρου, με την επαρκή αιτιολόγηση αυτού τόσο ως προς την επιβολή όσο και ως προς την έκτασή του (βλ. αποφ. ΔΕΕ της 27.6.2013, C- 93/12, σκ. 48, κ.α.).

5. Από τις διατάξεις του άρθρου 16 (παρ. 10 περ. α) και 26 (παρ. 1 και 2) του ν. 3614/2007 και του άρθρου 3 της ΥΑ 448/0052/2011, προκύπτει ότι μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου πράξης ή συστήματος διαχείρισης, η ελεγκτική ομάδα της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ) συντάσσει έκθεση προσωρινών αποτελεσμάτων, στην οποία αποτυπώνει τα ευρήματα που εντοπίζονται, με τις αντίστοιχες συστάσεις δημοσιονομικών διορθώσεων και το είδος αυτών. Η έκθεση κοινοποιείται, μεταξύ άλλων, στον ελεγχόμενο φορέα, ο οποίος έχει δικαίωμα, κατ' ενάσκηση του δικαιώματός του προηγούμενης ακρόασης, να υποβάλει αντιρρήσεις ή παρατηρήσεις επί των διαπιστώσεων του ελέγχου. Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση της σχετικώς προβλεπόμενης 20ήμερης προθεσμίας άπρακτης, τα αποτελέσματα της έκθεσης οριστικοποιούνται και, κατά το μέρος που οι αντιρρήσεις κριθούν αβάσιμες, εκδίδεται απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης.

6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 της ΥΑ 448/2011 και τις διατάξεις του άρθρου 13 της 14053/ΕΥΣ1749/27.3.2008 απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» (ΥΠΑΣΥΔ) (Β' 540), ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει εν προκειμένω, η αιτιολογία, ως ουσιώδης διαδικαστικός τύπος, απαιτείται να εκτίθεται, έστω και συνοπτικά, στο σώμα της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και της

απόφασης ανάκτησης κατά το ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενό της, δηλαδή τη νομική και ιστορική αιτία θεμελίωσης και το προς ανάκτηση ποσό. Η αιτιολογία μπορεί να συμπληρώνεται με ρητή παραπομπή στην οικεία έκθεση ελέγχου. Μέσω της αιτιολογίας παρέχεται στο βαρυνόμενο πρόσωπο η δυνατότητα να λάβει γνώση των κρίσιμων νομικών και πραγματικών στοιχείων προκειμένου να αμυνθεί αποτελεσματικά (ΕΣ Ι Τμ. 670/2019, 1450, 1051/2018, κ.α.). Για το σκοπό αυτό πρέπει η αιτιολογία να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της απόφασης και να διαφαίνεται από αυτή, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, η συλλογιστική της αρχής που την εκδίδει, ώστε ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει τους λόγους που δικαιολογούν την επιβολή του μέτρου και το Δικαστήριο να μπορεί να ασκεί τον έλεγχό του (πρβλ. αποφ. ΔΕΕ της 11^{ης}.9.2003, C-445/00, σκ. 49, της 9^{ης}.9.2004, C-304/01, σκ. 50 και της 24^{ης}.11.2005, C-138/03, C-324/03 και C-431/03, σκ. 54, ΕΣ Ι Τμ. 120/2020, κ.α.). Η απαίτηση αυτή αιτιολόγησης εκτιμάται αναλόγως των συγκεκριμένων περιστάσεων, ιδίως του περιεχομένου της πράξης, της φύσης των προβαλλομένων λόγων και του συμφέροντος που έχει ενδεχομένως ο αποδέκτης της πράξης. Η αιτιολογία πρέπει να περιέχει σαφή αναφορά στις διατάξεις που παραβιάστηκαν και στον τρόπο παραβίασής τους, ωστόσο, δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον δεν εκτιμάται μόνο βάσει της διατύπωσής της, αλλά βάσει του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και του συνόλου κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (πρβλ. αποφ. ΔΕΕ της 3^{ης}.12.2015, Ιταλική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, C-280/14, σκ. 26, Γενικού Δικαστηρίου της 25^{ης}.6.2020, C-506/18, σκ. 39 επ., της 19ης.4.2013, συνεκδ. T-99/09 και T-308/09, σκ. 70-72, απόφ. Πρωτοδικείου της 12.12.2007, T-308/05, σκ. 137 -138 και σε αυτές παρατιθέμενη πάγια νομολογία).

7. Εξάλλου, η απόδειξη της ύπαρξης παρατυπίας από το όργανο ελέγχου δεν συνεπάγεται ότι αυτό οφείλει να αποδείξει κατά τρόπο εξαντλητικό το μη νόμιμο χαρακτήρα των ελεγχθέντων στοιχείων, αλλά να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τη σοβαρή και εύλογη αμφιβολία που διατηρεί όσον αφορά στο μη νόμιμο χαρακτήρα τους. Αντίθετα, στον ελεγχόμενο ο οποίος προσβάλλει τις διαπιστώσεις, εναπόκειται να αποδείξει τους ισχυρισμούς του, ως εκ τούτου, να

προσκομίζει εμπειριστατωμένη και πλήρη απόδειξη για τη νομιμότητα των ελεγχθέντων στοιχείων και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για την ανακρίβεια των σε βάρος του διαπιστώσεων από το όργανο ελέγχου ή ότι οποιαδήποτε πλημμέλεια στερείται δημοσιονομικής επίπτωσης ή ότι αποκλείεται το ενδεχόμενο δημοσιονομικής επίπτωσης (πρβλ. ενδεικτικά αποφ. ΔΕΕ της 13^{ης}.2.2020 Ελληνική Δημοκρατία κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, C-252/18, σκ. 66, της 3^{ης}.9.2020, Τσεχική Δημοκρατία κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, C-742/18P, σκ. 59, της 2^{ης}.4.2020, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας, C-406/19, σκ. 49, 50 και 54, της 3^{ης}.12.2015, C-280/14, σκ. 64-66, Γενικού Δικαστηρίου της 25^{ης}.6.2020, T-506/18, σκ. 108 επ., και σε αυτές παρατιθέμενη πάγια νομολογία).

8. Στις διατάξεις της 14053/ΕΥΣ1749/2008 ΥΠΑΣΥΔ, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με την ΥΑ 43804/ΕΥΘΥ 2041/7-9.9.2009 (Β' 1957) και με την ΥΑ 28020/ΕΥΘΥ1212/2010 (Β' 1088/19.07.2010) ορίζονται τα ακόλουθα: Στο άρθρο 31 «Έμμεσα Έξοδα - Κατ' αποκοπή ποσά»: «1. Τα γενικά (έμμεσα) έξοδα είναι επιλέξιμες δαπάνες εάν είναι στοιχείο του πραγματικού κόστους για την εκτέλεση της πράξης που συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία και εάν καταλογίζονται στην πράξη αυτή κατ' αναλογία, σύμφωνα με δίκαιη και δεόντως αιτιολογημένη μέθοδο κατανομής. 2. Στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων ορίζεται το μέγιστο ύψος των έμμεσων δαπανών καθώς και η μεθοδολογία προσδιορισμού απολογιστικά των έμμεσων δαπανών που βαρύνουν την πράξη. 3. Στις περιπτώσεις πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο που υλοποιούνται από δικαιούχους με ίδια μέσα πέραν των άμεσα συνδεδεμένων με το έργο δαπανών είναι επιλέξιμες και οι ακόλουθες δαπάνες χωρίς υποβολή των αντίστοιχων δικαιολογητικών εγγράφων ή ισοδύναμων λογιστικών στοιχείων πραγματοποίησης της σχετικής δαπάνης και υπό τις ειδικές προϋποθέσεις που προβλέπονται παρακάτω: 3.1 Τα γενικά έξοδα του δικαιούχου που συνδέονται με το χρηματοδοτούμενο έργο, τα οποία υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό των επιλέξιμων άμεσων δαπανών και μέχρι 20% αυτών. Η καταχώρηση στο ΟΠΣ των δαπανών αυτών διενεργείται

ταυτόχρονα με την καταχώρηση των άμεσων δαπανών χωρίς προσκόμιση αναλυτικών δικαιολογητικών (έμμεσες δαπάνες). Κάθε μείωση των επιλέξιμων άμεσων δαπανών υλοποίησης της πράξης μειώνει αντίστοιχα και τις επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες που δηλώνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα. 3.2 Οι δαπάνες οι οποίες υπολογίζονται με την εφαρμογή τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους. [...]. 3.3 Κατ' αποκοπή ποσά ύψους μέχρι 50.000 ευρώ συνολικά ανά πράξη, για την κάλυψη των αναγκαίων δαπανών για την εκτέλεση μέρους ή του συνόλου μιας συγχρηματοδοτούμενης πράξης που αποτελεί ολοκληρωμένο φυσικό αντικείμενο. [...] 3.4 Τα ποσοστά για τον υπολογισμό έμμεσων δαπανών, οι τυποποιημένες κλίμακες μοναδιαίου κόστους και τα κατ' αποκοπή ποσά προσδιορίζονται στην απόφαση ένταξης πράξης. 3.5 Οι επιλογές που αναφέρονται στα σημεία 3.1, 3.2 και 3.3 μπορούν να συνδυάζονται μόνον στην περίπτωση που κάθε μία από αυτές καλύπτει διαφορετικές κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών του ίδιου έργου ή στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται για διαφορετικά έργα στο πλαίσιο της ίδιας πράξης. Οι ίδιες κατηγορίες δαπανών δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο υπολογισμού σε περισσότερα από ένα εκ των παραπάνω σημείων. 4. Με όμοια με την παρούσα απόφαση προσδιορίζονται η μεθοδολογία υπολογισμού και τα ποσοστά του σημείου 3.1, η μεθοδολογία υπολογισμού και οι κλίμακες του μοναδιαίου κόστους του σημείου 3.2. και η μεθοδολογία υπολογισμού του ύψους των δαπανών του σημείου 3.3». Στο άρθρο 32 «Δαπάνες προσωπικού» ορίζονται τα εξής: «1. Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού που καταβάλλονται στα συμμετέχοντα σε πράξη φυσικά πρόσωπα, και πιστοποιούνται από τον δικαιούχο βάσει κατάλληλων δικαιολογητικών εγγράφων τα οποία καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση του πραγματικού κόστους που καταβλήθηκε, αντιστοιχούν σε πραγματικά παραδοτέα για την συγχρηματοδοτούμενη πράξη και προβλέπονται στην εγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης της πράξης αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες εάν πληρούν τους ακόλουθους όρους: 1.1 Οι δαπάνες του προσωπικού πλήρους ή μερικής απασχόλησης που καλύπτεται από συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, αορίστου χρόνου ή συμβάσεις έργου στις οποίες εξειδικεύεται η φύση της προσφερόμενης εργασίας σε σχέση με το συγχρηματοδοτούμενο έργο είναι

επιλέξιμες.[...] 5. Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό απαιτείται: 5.1 Απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου με την οποία καθορίζεται η ομάδα έργου του φορέα και η οποία περιλαμβάνει σαφή αναφορά στο συνολικό προσωπικό που θα ασχοληθεί με το έργο, στον καταμερισμό των καθηκόντων τους, στον επιμερισμό του χρόνου απασχόλησης τους, στον υπεύθυνο του έργου και στον ή στους υπεύθυνους για την παραλαβή των επιμέρους εργασιών/παραδοτέων και στον ή στους υπεύθυνους για την πληρωμή τους. 5.2 Μηνιαία αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης ανά ημέρα, ο τόπος παροχής της εργασίας και το αντικείμενο, υπογεγραμμένα από τον εργαζόμενο, τον υπεύθυνο της διοίκησης του φορέα και τον υπεύθυνο της δράσης. 5.3 Στοιχεία συνολικής απασχόλησης ανά μήνα και ημέρα για κάθε φυσικό πρόσωπο που απασχολείται στις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις, τα οποία υποβάλλονται κατά τη λήξη της περιόδου απολογισμού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υπογεγραμμένα από το νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου και το φυσικό πρόσωπο. 5.4 Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του δικαιούχου ότι τα στοιχεία συνολικής απασχόλησης ανά μήνα, ημέρα και φυσικό πρόσωπο είναι ακριβή, οι δαπάνες αφορούν τα συγκεκριμένα έργα και δεν έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλη πηγή, εθνική ή κοινοτική. 5.5 Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο. 5.6 Ο υπολογισμός του κόστους του επιμεριζόμενου προσωπικού γίνεται με βάση τον συνολικό πραγματικό χρόνο απασχόλησης και το συνολικό κόστος μισθοδοσίας για τον φορέα».

9. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα (σκ. 10-19):

10. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΥΔ ΕΠ ΕΔΒΜ) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με την πρόσκληση 61 (αρ. πρωτ.) κάλεσε να υποβάλουν προτάσεις για την ένταξη πράξεων στο ΕΠ ΕΔΒΜ στους άξονες προτεραιότητας αναβάθμιση της ποιότητας της

εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης 1 (στις 8 περιφέρειες σύγκλισης), 2 (στις 3 περιφέρειες σταδιακής εξόδου) και 3 (στις 2 περιφέρειες σταδιακής εισόδου), που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), στην κατηγορία πράξης «Ανάπτυξη Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού – Ψηφιακή Βάση Γνώσεων – Υποδομές για ένα Ψηφιακό Σχολείο», ως δυνητικούς δικαιούχους, την

....., το

..... - ήδη εκκαλούν), το

..... Το κλήθηκε συγκεκριμένα για την (οριζόντια) πράξη «Προδιαγραφές Ψηφιακής Εκπαιδευτικής Πλατφόρμας, Ανάπτυξη και Λειτουργία Ψηφιακής Βάσης Γνώσης, Ψηφιακή Διαμόρφωση και Τεχνικός Μετασχολιασμός Εκπαιδευτικού Υλικού, Υποδομή για Υποδειγματικές Διδασκαλίες και Αξιοποίηση Συμμετοχικού Ιστού». Οι δράσεις που περιλαμβάνει προς υλοποίηση η πράξη, με ενδεικτικό προϋπολογισμό 9.200.000,00 ευρώ, είναι η δημιουργία τεχνικών προδιαγραφών ψηφιακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας, η ψηφιακή διαμόρφωση των σχολικών βιβλίων, η ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπου ψηφιακής βάσης γνώσης, ο καθορισμός προδιαγραφών και η διαμόρφωση της υποδομής της ψηφιακής βάσης υποδειγματικών διδασκαλιών (μέσω webcast ή με άλλα πρόσφορα μέσα), ο καθορισμός πρότυπων μεθοδολογιών αξιοποίησης συμμετοχικού ιστού και πιλοτικές δράσεις αξιοποίησης του φορητού υπολογιστή σε περιβάλλον σχολικής τάξης. Όπως ρητά ορίζεται στην πρόσκληση, οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών είναι οι προσδιοριζόμενοι στο Κεφάλαιο Ε της ΥΠΑΣΥΔ και επισημαίνεται ότι επιλέξιμη μπορεί να θεωρηθεί οποιαδήποτε δαπάνη, η οποία τεκμηριωμένα συμβάλλει στην ομαλή πορεία υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της πράξης (άρθρα 25, 27, 32, 36 και 38 της ΥΠΑΣΥΔ). Στην ίδια πρόσκληση, γίνεται διάκριση των επιλέξιμων δαπανών σε άμεσες και έμμεσες (άρθρο 31 «έμμεσα έξοδα» της ΥΠΑΣΥΔ), οι οποίες είναι επιλέξιμες εφόσον βασίζονται στο πραγματικό κόστος για την εκτέλεση της πράξης, καταλογίζονται στην πράξη κατ' αναλογία, σύμφωνα με δίκαιη και δεόντως αιτιολογημένη μέθοδο κατανομής, η δήλωσή

τους γίνεται με πλήρη αιτιολόγηση, βάσει νόμιμων δικαιολογητικών (όχι κατ' αποκοπή).

11. Το ήδη εκκαλούν υπέβαλε την αίτηση χρηματοδότησης και πλήρη φάκελο προτεινόμενης πράξης μετά τη θετική αξιολόγηση της οποίας εκδόθηκε η απόφαση ένταξης και υπεγράφη το σύμφωνο αποδοχής όρων της πράξης, συνολικού προϋπολογισμού 8.962.200,00 ευρώ. Το σύνολο των 10 δράσεων της πρότασης προβλέφθηκε ότι θα υλοποιηθεί με ίδια μέσα (αυτεπιστασία). Στο σύμφωνο αποδοχής όρων προβλέφθηκε ότι το εκκαλούν, ως δικαιούχος της πράξης, είχε υποχρέωση να τηρεί τη εθνική και την ενωσιακή νομοθεσία κατά την εκτέλεσή της, να υποβάλει σχέδιο εκτέλεσης έργου με ίδια μέσα, καθώς και να υποβάλει για προέγκριση στην ΕΥΔ ΕΠ ΕΔΜΒ οποιαδήποτε τροποποίηση των στοιχείων της απόφασης εκτέλεσης έργου με ίδια μέσα και, σε συνέχεια των προεγκρίσεων, να κοινοποιήσει τις οριστικά εγκεκριμένες τροποποιήσεις και να υποβάλει τεχνικό δελτίο. Όσον αφορά στην εκτέλεση της πράξης με αυτεπιστασία, στο φύλλο αξιολόγησης της πράξης που συμπληρώθηκε κατά την εξέτασή της προκειμένου να ενταχθεί, σημειώθηκε ότι «η αυτεπιστασία απαιτεί αυστηρή τήρηση των διαδικασιών για την τεκμηρίωση της εργασίας των στελεχών και των μελών των επιτροπών που θα απασχοληθούν, καθώς και επαρκή διάκριση καθηκόντων μεταξύ των στελεχών που υλοποιούν το έργο και των στελεχών που επιβλέπουν την πρόοδο του έργου και των παραδοτέων του».

12. Από το απόσπασμα (σελ 2 και σελ. 24) της (θέμα 3ο) «Οριστικοποίηση των αποφάσεων αυτεπιστασίας για τα έργα της Π61 “Ψηφιακό Σχολείο” και Π.81 “Ψηφιακά Εκπαιδευτικά Βοηθήματα”, μετά τα τελικά σχόλια της ΕΥΔ» απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του εκκαλούντος, σύμφωνα με το προοίμιο της οποίας λήφθηκαν υπόψη η απόφαση ένταξης της πράξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, η προηγούμενη απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου με την οποία εγκρίθηκε το τεχνικό δελτίο προτεινόμενης πράξης και ορίστηκε ο υπεύθυνος έργου, καθώς και η .../1.11.2010 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΕΠ ΕΔΜΒ, προκύπτουν τα ακόλουθα: Αποφασίστηκε η υλοποίηση με ίδια μέσα του

υποέργου 1, σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο διαδικασιών του εκκαλούντος στο οποίο προβλέπονται, μεταξύ άλλων, σύστημα εσωτερικής παρακολούθησης, ελέγχου και παραλαβής για τις εργασίες, υπηρεσίες και υλικά του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του υποέργου, διαδικασίες και όργανα υλοποίησης σχετικά με την πιστοποίηση, έλεγχο και παραλαβή των παραδοτέων του έργου. Στην παράγραφο 8 «Πρόσληψη προσωπικού για τη στήριξη της πράξης» (σελ. 24) της ίδιας απόφασης αναφέρεται ότι «Τμήμα των απαιτήσεων υλοποίησης θα καλυφθεί με το στελεχικό δυναμικό του που είναι εξειδικευμένο και εκπαιδευμένο για την υλοποίηση σχετικών έργων. Η εξειδίκευση και εκπαίδευσή του αφορά στους τομείς οργάνωσης, σχεδιασμού, υλοποίησης, διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης καθώς και σε ζητήματα συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκπόνησης παραδοτέων και εμπειρογνομοσυνών. Το προσωπικό αυτής της κατηγορίας αναλαμβάνει κατά ποσοστό απασχόλησης την υλοποίηση τμήματος του Υποέργου, που ανατίθεται με τεχνικό παράρτημα σύμβασης από τη Διοίκηση του Επίσης για τις ανάγκες του Υποέργου θα απαιτηθεί σταδιακά και ανάλογα με τον χρονοπρογραμματισμό υλοποίησης, η πρόσληψη προσωπικού από τις κατηγορίες που προαναφέρθηκαν και θα απασχοληθούν συνεργάτες με συμβάσεις έργου σύμφωνα με τις ακόλουθες κύριες διαδικασίες που προβλέπονται στον Οδηγό Διαχείρισης του: -κατόπιν ανοιχτής προκήρυξης με δημοσίευση στον τύπο για την κάλυψη αναγκών προσωπικού. -με προκηρύξεις που δημοσιεύονται στα ηλεκτρονικά μητρώα για την απασχόληση υπαλλήλων του δημοσίου, μεταπτυχιακών φοιτητών και εξωτερικών συνεργατών, τα οποία αντίστοιχα τηρεί το στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις (...). -με αναθέσεις συμβάσεων έργου στα μέλη επιστημονικών επιτροπών που θα ορισθούν με σχετικές αποφάσεις. Όλες οι παραπάνω διαδικασίες επικυρώνονται με αποφάσεις του Διευθυντή του, του Διοικητικού Συμβουλίου του ή/ και αποφάσεις επιμέρους συλλογικών οργάνων κατά περίπτωση». Στην παράγραφο 9 «Διαδικασίες Προμηθειών Αγαθών και Υπηρεσιών και λοιπών δαπανών» (σελ. 24) της προαναφερόμενης απόφασης αναφέρεται ότι «Για κάθε δαπάνη που θα πραγματοποιηθεί για τις ανάγκες υλοποίησης του υποέργου, ισχύουν οι διαδικασίες περί έγκρισης και τεκμηρίωσης που προβλέπονται, ανά

κατηγορία δαπάνης, στον εγκεκριμένο Οδηγό Διαχείρισης του Ο Οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα ... Στις περιπτώσεις των προβλεπόμενων, στο πλαίσιο υλοποίησης του υποέργου, αναγκών επί μέρους αναθέσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, θα εφαρμοστεί το θεσμικό πλαίσιο για τη διενέργεια των τακτικών διαγωνισμών και τη σύναψη συμβάσεων σε συνδυασμό με τον κανονισμό προμηθειών του, που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Διαχείρισης του φορέα».

13. Στο προσκομιζόμενο απόσπασμα του Οδηγού Διαδικασιών / Διαχείρισης του εκκαλούντος (έγκριση 6.10.2010, έκδοση 2010 ν.1.1., απόφαση ΔΣ) (περιεχόμενα σελ. 1-6, καθώς και σελ. 18 και σελ. 78 έως 94) καθορίζονται τα ακόλουθα: «Α. Για να εγκριθεί και να υπογραφεί ένταλμα, το ταξίδι πρέπει να αφορά συγκεκριμένη συνάντηση του προγράμματος και στο σχετικό αίτημα θα επισυνάπτονται η επίσημη πρόσκληση και η ατζέντα της συνάντησης. Η έγκριση θα δίνεται αυστηρά και αποκλειστικά για τις ημέρες που διαρκεί το meeting [...] Β. Εγκρίσεις και υπογραφή ενταλμάτων για ταξίδια για άλλους σκοπούς, όπως π.χ. συμμετοχή σε συνέδρια, θα δίνονται όταν πιστοποιείται από τον ερευνητικό υπεύθυνο με εμπειρισταωμένη εισήγηση ότι το ταξίδι εμπίπτει στους σκοπούς και το αντικείμενο του προγράμματος. Θα επισυνάπτονται όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά (paper, προσκλήσεις κλπ) [...]. Γ. Για οποιοδήποτε άλλο σκοπό που εμπίπτει στα α και β έγκριση θα δίνεται αποκλειστικά και μόνο από τον Διευθυντή, μετά από εμπειρισταωμένη εισήγηση του ερευνητικού υπεύθυνου του προγράμματος [...]], καθώς και «5.1.3 Προμήθειες αγαθών 5.1.3.1 Μέχρι 1.500€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ Στην περίπτωση αυτή, η προμήθεια γίνεται με τη διαδικασία απλού αιτήματος έγκρισης δαπάνης, υπογεγραμμένου από τον Υπεύθυνο έργου. Στο αίτημα θα πρέπει να τεκμηριώνεται η ανάγκη της σχετικής προμήθειας. 5.1.3.2 Από 1.501€ μέχρι 20.000€ ή 15.000€ για έργα ΕΣΠΑ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ [...] Στην περίπτωση αυτή, η προμήθεια γίνεται επίσης με την διαδικασία του αιτήματος, υπογεγραμμένου όμως από τον Υπεύθυνο Έργου και τον Διευθυντή του Τομέα ή της ΕΜ. Στο αίτημα θα πρέπει να τεκμηριώνεται η ανάγκη της σχετικής προμήθειας. Αν η προμήθεια αφορά αγορά εξοπλισμού τότε το αίτημα πρέπει να

εγκριθεί και από τον Διευθυντή [...] Ακόμα και στις περιπτώσεις απ' ευθείας αναθέσεων θα πρέπει να δίνεται η ανάλογη δημοσιότητα [...] Επίσης, θα πρέπει να διενεργείται έρευνα αγοράς [...]» και τέλος «5.2 Μετακινήσεις Για την σωστή και έγκαιρη οργάνωση των μετακινήσεων των συνεργατών του παρατίθενται οι ενέργειες που προηγούνται ενός ταξιδιού 5.2.1 Γενικές αρχές για τις μετακινήσεις Για τις μετακινήσεις των συνεργατών του το δικαιολογεί τις εξής δαπάνες μετακίνησης: Τα έξοδα μετακίνησης (με μέσα μαζικής μεταφοράς [...]) καθώς και τα λοιπά οδοιπορικά έξοδα (διόδια, parking, parking αεροδρομίων, taxi) που προκύπτουν κατά τη μετακίνηση του συνεργάτη από την έδρα του προς τον προορισμό μετακίνησης και αντίστροφα. [...] Για το έμμισθο προσωπικό [...] Για κάθε άλλο συνεργάτη ως έδρα ορίζεται η έδρα που αναφέρεται στη σύμβασή του. [...]». Στη απόφαση του εκκαλούντος «Έγκριση διαδικασίας μετακίνησης και διαμονής στα πλαίσια του έργου Ψηφιακό Σχολείο» καθορίζονται τα ακόλουθα: «Οδηγίες για την οικονομική κάλυψη των μετακινήσεων [...] Α. Μετακίνηση Για τις μετακινήσεις των συνεργατών του, το δικαιολογεί τις εξής δαπάνες: [...] αεροπορικά εισιτήρια [...]».

14. Στο ανωτέρω υποέργο 1 με κωδικό ΟΠΣ διενεργήθηκε, κατά το χρονικό διάστημα από 28.5.2012 έως 1.6.2012, από ομάδα ελεγκτών της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (εντολή 11.5.2012), έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, επί συνολικού ποσού 1.946.398,07 ευρώ, οι οποίες δηλώθηκαν και πιστοποιήθηκαν από την έναρξη υλοποίησης της πράξης έως 30.11.2011 και, κατά ποσοστό 44,10%, δηλαδή 858.361,55 ευρώ, συνάπτονταν προς τον άξονα προτεραιότητας 1. Ελέγχθηκε η συνδρομή των προϋποθέσεων ένταξης και χρηματοδότησης της πράξης, η συμμόρφωσή της με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων, η υλοποίηση αυτής σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης και η συνδρομή του συνόλου των όρων λειτουργικότητας και χρήσης της και, τέλος, ως προς τις δαπάνες της πράξης, αν οι δηλούμενες δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες.

15. Στις διαπιστώσεις της από 16.11.2012 έκθεσης προσωρινών αποτελεσμάτων περιλήφθηκαν ευρήματα χαρακτηριζόμενα ως τυπικά ή ουσιαστικά. Στα ουσιαστικά ευρήματα του κριτηρίου (Δ2) συμμόρφωσης της πράξης «με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων» διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται πλήρως εκ μέρους του δικαιούχου αυτής οι όροι της απόφασης υλοποίησης του υποέργου με ίδια μέσα καθώς και της ΥΠΑΣΥΔ και προτάθηκε κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση σε ποσοστό 5% επί του ποσού των δηλωθεισών δαπανών έτους 2011 (1.946.398,07 ευρώ), η οποία ανερχόταν σε ποσό 97.319,04 ευρώ. Στα ουσιαστικά ευρήματα του κριτηρίου (Δ4) αναφορικά προς τη συμμόρφωση των δηλούμενων δαπανών προς τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, διαπιστώθηκαν μη επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες και προτάθηκε η επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση ποσού 39.519,18 ευρώ, ως αχρεωστήτως καταβληθέντος. Στα τυπικά ευρήματα του κριτηρίου Δ4 συμπεριλήφθηκαν δαπάνες για την καταβολή αμοιβής σε πρόσωπα, η πρόσληψη των οποίων έγινε κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που προβλέπονται στην απόφαση αυτεπιστασίας, για τις οποίες προτάθηκε η επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση 22.663,81 ευρώ, δαπάνες μετακίνησης και διανυκτέρευσης προσώπων για τα οποία δεν αποδεικνυόταν ότι συμμετείχαν στο έργο ή διότι η μετακίνηση δεν ήταν δικαιολογημένη, για τις οποίες προτάθηκε δημοσιονομική διόρθωση με ανάκτηση ποσού 5.662,05 ευρώ και 122 ευρώ αντίστοιχα, καθώς και δαπάνες προμήθειας ειδών που δεν ήταν αναγκαία για την εκτέλεση του έργου ούτε συνδέονταν με το φυσικό αντικείμενό του, για τις οποίες προτάθηκε δημοσιονομική διόρθωση ποσού 1.195,98 ευρώ.

16. Το εκκαλούν κατέθεσε τις από .../10.12.2012 έγγραφες αντιρρήσεις και κατ' αποδοχή αιτήματός του ανέπτυξε και προφορικά ενώπιον της επιτροπής δημοσιονομικού ελέγχου τις απόψεις του κατά τη συνεδρίαση .../13.12.2012 (θέμα 4^ο), προκειμένης της έγκρισης και οριστικοποίησης των αποτελεσμάτων του ελέγχου. Οι αντιρρήσεις ως προς τα ανωτέρω ευρήματα απορρίφθηκαν.

17. Τα ευρήματα οριστικοποιήθηκαν στην έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου (Συν/ση ..., 13.12.2012) ως εξής: Α. Στο κριτήριο Δ2

συμμόρφωσης προς τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων: Το εκκαλούν, με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, κατήρτισε τεχνικό δελτίο πράξης και όρισε υπεύθυνο έργου, ακολούθως υπέβαλε σχέδιο αυτεπιστασίας (5.10.2010) με το τεχνικό δελτίο, επί των οποίων η ΕΥΔ ΕΠ ΕΔΒΜ διατύπωσε σύμφωνη γνώμη (έγγραφο), και με την απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου ενέκρινε την υλοποίηση του υποέργου με αυτεπιστασία. Το εύρημα, χαρακτηριζόμενο «ουσιαστικό», συνοψίστηκε στη «μη πλήρη τήρηση» εκ μέρους του δικαιούχου των όρων της απόφασης υλοποίησης του υποέργου με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) και των προβλεπόμενων με την ΥΠΑΣΥΔ και περιλάμβανε τις ακόλουθες διαπιστώσεις: Στις περισσότερες συμβάσεις πρόσληψης προσωπικού μνημονευόταν εν συντομία το σύνολο του έργου χωρίς να εξειδικεύεται η δράση ή οι δράσεις στις οποίες επρόκειτο να απασχοληθεί ο ενδιαφερόμενος. Στα φύλλα χρονοχρέωσης δεν εφαρμοζόταν επακριβώς το άρθρο 32 της ΥΠΑΣΥΔ (υπογραφή του υπεύθυνου του έργου, τόπος παροχής της εργασίας, κ.α.). Για την πληρωμή των συμβασιούχων, στα σχετικά φύλλα εισήγησης βεβαιωνόταν από τον συντονιστή της ομάδας η χρονική διάρκεια της εκτέλεσης του έργου χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στις επιμέρους εργασίες που είχαν εκτελέσει. Στην απόφαση αυτεπιστασίας και στις προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για απασχόληση δεν αναφερόταν η δυνατότητα εκτέλεσης έργου εξ αποστάσεως (teleworking) και διενέργειας ελέγχου επ' αυτού ομοίως εξ αποστάσεως. Το χρονοδιάγραμμα των παραδοτέων κάθε δράσης δεν παρετίθετο λεπτομερώς, κατά συνέπεια ήταν πλημμελής η παρακολούθηση της προόδου των δράσεων υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του έργου. Σε πολλές περιπτώσεις προμηθειών παρατηρήθηκε ότι το αίτημα πραγματοποίησής τους και η έγκριση δαπάνης ήταν μεταγενέστερα της αγοράς των ειδών, ενώ δεν υπήρχε επαρκής δικαιολόγηση της προμήθειας. Με δεδομένες αυτές τις διαπιστώσεις για τις οποίες για το ανωτέρω «ουσιαστικό εύρημα» «με δημοσιονομική επίπτωση» προτάθηκε δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση 5% επί των δαπανών που είχαν δηλωθεί, και, με τον τρόπο αυτό, οι μη επιλέξιμες δαπάνες υπολογίστηκαν σε 97.319,04 ευρώ (1.946.398,07 ευρώ x 5%). Β. Στο κριτήριο (Δ4) «οι δαπάνες

που δηλώνονται από τον δικαιούχο συνάδουν προς τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες» διατυπώθηκαν κατόπιν ελέγχου οι εξής γενικές παρατηρήσεις: «[...] Το στο πλαίσιο της υποστήριξης της εκτέλεσης των έργων που υλοποιεί, παρέχει σε κεντρικό επίπεδο μια σειρά υλικών και ανθρώπινων πόρων που είναι απαραίτητοι για την υλοποίηση των έργων (κτιριακές εγκαταστάσεις, διοικητική και νομική υποστήριξη, τεχνική υποστήριξη κτηρίων και κεντρικών υπολογιστικών συστημάτων, διατήρηση και μεταφορά τεχνογνωσίας). Τα γενικά έξοδα που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της παραπάνω αναφερόμενης κεντρικής υποστήριξης των έργων, δεδομένου ότι πραγματοποιούνται προς χάριν εκτέλεσης του συνόλου των έργων, επιμερίζονται σ' αυτά με βάση το άμεσο κόστος μισθοδοσίας κάθε έργου με την αναλογία που του αντιστοιχεί. Με το υπ' αριθ. έγγραφο της η ΕΥΔ βασιζόμενη στο έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης αριθ. αναφέρει ότι οι έμμεσες δαπάνες του έργου θα υπολογίζονται με την επιλογή "Όλες οι δαπάνες άμεσες ή και έμμεσες δηλώνονται στη βάση του πραγματικού κόστους". Δίνονται οδηγίες και πίνακας κατηγοριών έμμεσων δαπανών. Η ελεγκτική ομάδα κρίνει ότι είναι αποδεκτή η μεθοδολογία επιμερισμού των έμμεσων δαπανών του λαμβάνοντας επί πλέον υπόψη και την έκθεση Ορκωτών Λογιστών. ... Ο δικαιούχος τηρεί πλήρη φάκελο πράξης / υποέργου και η διαδρομή ελέγχου κρίνεται επαρκής». Ακολούθως, παρατέθηκαν τα εξής ευρήματα του ελέγχου στην ενότητα Δ4: α. «Πρόσληψη ατόμων κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που προβλέπονται στην απόφαση αυτεπιστασίας (τυπικό εύρημα)». Διαπιστώθηκε ότι με αίτηση του υπεύθυνου του έργου δύο εξωτερικοί συνεργάτες, όπως αναφέρονταν στα αποδεικτικά πληρωμής, παρείχαν υπηρεσίες (συμβουλευτικό ρόλο σε διάφορες δράσεις και στην επιλογή εκπαιδευτικού υλικού) και τους καταβλήθηκε αμοιβή χωρίς προκήρυξη θέσεων και χωρίς την υπογραφή σύμβασης. Εξάλλου, στην απόφαση αυτεπιστασίας δεν προβλεπόταν η σύναψη συμβάσεων με εξωτερικούς συνεργάτες για τις ανάγκες του έργου. Προσδιορίστηκαν, σχετικά, οι περιπτώσεις των (αμοιβή 1.335,00 ευρώ) και (αμοιβή 2.670 ευρώ). Επίσης, ως προς την διαπιστώθηκε ότι σύμφωνα με τη σύμβασή της

προσλήφθηκε για απασχόληση 670 ωρών μόνο για τη Δράση 10 «ενέργειες δημοσιότητας» (πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος/4.3.2011), όμως μέχρι και τις 30.11.2011 βεβαιώθηκε ότι είχε απασχοληθεί για τη δράση 2 «ψηφιακή διαμόρφωση των σχολικών βιβλίων». Η αμοιβή της ανήλθε σε (450 ώρες x 23,00 ευρώ/ώρα = 10.350,00 + 2.380,50 ΦΠΑ) 12.730,50 ευρώ. Ο είχε υπογράψει σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο πλαίσιο του έργου, παρά ταύτα πληρώθηκε σε βάρος του κρίσιμου υποέργου με το ποσό των 5.928,31 ευρώ. Το σύνολο των προαναφερόμενων ποσών, που αθροίζονται σε 22.663,81 ευρώ, καταβλήθηκε αχρεωστήτως και συνιστά μη επιλέξιμη δημόσια δαπάνη «με δημοσιονομική επίπτωση». β. «Μετακίνηση ατόμων που δεν αποδεικνύεται η συμμετοχή τους στο έργο (τυπικό εύρημα)». Διαπιστώθηκε ότι πληρώθηκαν έξοδα μετακίνησης και διανυκτέρευσης σε πρόσωπα τα οποία δεν είχαν συνάψει σύμβαση μίσθωσης έργου ή εργασίας ούτε ανήκαν στο έμμισθο προσωπικό του εκκαλούντος, ούτε αναφερόταν η συμμετοχή τους στην σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού για την εκτέλεση του έργου με αυτεπιστασία, επιπλέον καταγράφηκε και η περίπτωση του (δαπάνες μετακίνησης 1.538,80 ευρώ) που είχε υπογράψει σύμβαση εργασίας για την εκτέλεση έτερου έργου. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν οι περιπτώσεις των (δαπάνη 192,64 ευρώ) και (δαπάνη 45,00 ευρώ), οι οποίοι δεν είχαν συνάψει σύμβαση έργου, οι περιπτώσεις των, των οποίων δεν τεκμηριωνόταν η συμμετοχή στο έργο (δαπάνες ποσού 2.226,12 ευρώ), όπως και της (δαπάνη ποσού 60,00 ευρώ). Επιπλέον, καταβλήθηκαν δαπάνες μετακίνησης στους εμφανιζόμενους ως «εθελοντές» στο έργο, ιδιότητα που δεν προέκυπτε από τον Οδηγό Διαδικασιών ούτε από την απόφαση αυτεπιστασίας, (23,70 ευρώ), (27,40 ευρώ), (188,08 ευρώ), (177,29 ευρώ), (238,58 ευρώ), (222,64 ευρώ), (190,64 ευρώ), (189,64 ευρώ), (341,52 ευρώ). Οι δαπάνες αυτές μετακινήσεων συνολικού ποσού 5.662,05 ευρώ

κρίθηκαν από την ελεγκτική ομάδα μη επιλέξιμες «με δημοσιονομική επίπτωση».

γ. Σχετική με τις μετακινήσεις χαρακτηριζόμενη ως «τυπικό» εύρημα ήταν και η δαπάνη που καταβλήθηκε για πληρωμή αεροπορικού εισιτηρίου Αλεξανδρούπολη – Αθήνα, αξίας 122,00 ευρώ, που αφορούσε τη μετακίνηση της
....., μέλους ΔΕΠ στο Πανεπιστήμιο, με έδρα τη, διότι σύμφωνα με τον Οδηγό Διαδικασιών και τη Απόφαση Έγκρισης Διαδικασίας Μετακίνησης και Διαμονής του εκκαλούντος, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου Ψηφιακό Σχολείο, αποζημίωση edικαιούνται οι συνεργάτες του έργου μετακινούμενοι από την έδρα τους προς τον προορισμό που καθόριζε η εντολή μετακίνησης και αντίστροφα, το οποίο δεν προέκυπτε στην εν λόγω περίπτωση. Επομένως, και το εύρημα αυτό αντιστοιχούσε σε μη επιλέξιμη δαπάνη ποσού 122,00 ευρώ «με δημοσιονομική επίπτωση».

δ. Μη επιλέξιμες δαπάνες προμήθειας υλικών, αξίας 71,01 ευρώ (ενός “handsfree” και δύο “bluetooth”), τα οποία κρίθηκε ότι αφορούσαν προσωπική διευκόλυνση των χρηστών τους, καθώς και άλλων υλικών αξίας 1.124,97 ευρώ (πέντε τεμάχια archos 101), τα οποία χρεώθηκαν σε πέντε πρόσωπα τρία εκ των οποίων δεν είχαν συνάψει σύμβαση έργου ούτε ανήκαν στο προσωπικό του εκκαλούντος. Επομένως, οι δαπάνες αυτές, συνολικού ποσού 1.195,98 ευρώ, δεν ήταν αναγκαίες για την υλοποίηση του έργου και δεν προέκυψε σύνδεσή τους με το φυσικό αντικείμενο, ήταν μη επιλέξιμες «με δημοσιονομική επίπτωση».

Ε. Τέλος, διατυπώθηκε το χαρακτηριζόμενο ως «ουσιαστικό εύρημα», ότι δηλαδή πραγματοποιήθηκαν μη επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες. Ειδικότερα, όπως διαπιστώθηκε, το εκκαλούν βάσει του εγγράφου της ΕΥΔ ΕΠ ΕΔΒΜ «όλες οι δαπάνες άμεσες ή/και έμμεσες δηλώνονται στη βάση του πραγματικού κόστους», συντάσσει κάθε μήνα πίνακα έμμεσων εξοφλημένων δαπανών και, με τη μέθοδο του επιμερισμού γενικών εξόδων (με βάση το άμεσο κόστος μισθοδοσίας κάθε έργου με την αναλογία που του αντιστοιχεί), υπολογίζεται το ποσοστό επιβάρυνσης του προγράμματος με τις έμμεσες δαπάνες. Κατά τον έλεγχο του σχετικού πίνακα έμμεσων πραγματοποιηθεισών δαπανών παρατηρήθηκε ότι σε αυτές συμπεριλήφθηκαν δαπάνες που δεν ήταν επιλέξιμες, διότι δεν παρουσίαζαν συνάφεια προς το συγχρηματοδοτούμενο έργο,

δεν ήταν αναγκαίες για την υλοποίησή του και η πράξη θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς τη διενέργειά τους (σχετ. έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης), όπως : βρεφικό επίδομα, έξοδα ταξιδιών εξωτερικού, έξοδα δημοσίων σχέσεων, αποσβέσεις σκευών κουζίνας, ασφάλιστρα προσωπικού και ΦΠΑ εκπιπόμενος στη φορολογία εισοδήματος. Αυτές οι μη επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες «με δημοσιονομική επίπτωση» ανήλθαν σε 39.519,18 ευρώ. Για το σύνολο των προαναφερόμενων μη επιλέξιμων δαπανών που προέκυψαν από τα ευρήματα του ελέγχου βάσει των κριτηρίων Δ2 και Δ4, με την έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων διατυπώθηκε σύσταση να εκδοθεί απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και να ανακτηθούν.

18. Το εκκαλούν υπέβαλε στις 14.12.2012 συμπληρωματικά στοιχεία – αντιρρήσεις συναπτόμενα προς τη διαπίστωση του ελέγχου ότι «σε πολλές προμήθειες παρατηρήθηκε το γεγονός ότι το αίτημα για την πραγματοποίησή τους και η σχετική έγκριση δαπάνης είναι μεταγενέστερη της αγοράς των ειδών. Επιπλέον δεν δικαιολογείται επαρκώς η ανάγκη κάθε επιμέρους προμήθειας». Σύμφωνα με τα συμπληρωματικά στοιχεία, η ένταξη του εκκαλούντος στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης συντελέστηκε στις 25.5.2012 (Γ1-..... έγγραφο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής), επομένως, κατά το κρίσιμο διάστημα πραγματοποίησης δαπανών από την ένταξη της πράξης μέχρι τις 31.10.2011, το οποίο αφορούσε ο έλεγχος, το εκκαλούν δεν είχε υποχρέωση να τηρεί μητρώο δεσμεύσεων και να εκδίδει αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων εφαρμόζοντας το π.δ. 113/2010, ως εκ τούτου, ακολουθούσε μόνο τον Οδηγό του Διαδικασιών / Διαχείρισης.

19. Κατόπιν των προαναφερόμενων εκδόθηκαν κατά σειρά οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης. Στο προοίμιο της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών μνημονεύονται, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις του ν. 3614/2007 και της ΥΑ 448/2011, καθώς και τα πρακτικά της .../13.12.2012 συνεδρίασης της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, σχετικά με την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων του

προαναφερόμενου ελέγχου που κατέληγε σε πρόταση δημοσιονομικής διόρθωσης συνολικού ποσού 166.482,06 ευρώ. Στο κύριο μέρος της απόφασης αυτής, προσδιορίζονται, το ήδη εκκαλούν, ως υπόχρεος φορέας, το προαναφερόμενο ποσό δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης, ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν, η πράξη / υποέργο από το οποίο προέρχεται η χρηματοδότηση, η πηγή χρηματοδότησης, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να επιστραφεί το ανακτώμενο ποσό πριν βεβαιωθεί ταμειακά, η αιτιολογία της επιβολής της και, τέλος, ότι η δημοσιονομική διόρθωση του ποσού μειώνει αντίστοιχα το συγχρηματοδοτούμενο ποσό που έχει καταχωρηθεί στο ΟΠΣ, καθώς και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό της πράξης. Ως αιτιολογία της απόφασης εκτίθενται τα ακόλουθα: α) μη πλήρης τήρηση των όρων της απόφασης υλοποίησης υποέργου με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) και των προβλεπόμενων με την ΥΠΑΣΥΔ 14053/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, β) πρόσληψη προσώπων κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που προβλέπονται στην απόφαση αυτεπιστασίας, γ) μετακίνηση προσώπων των οποίων η συμμετοχή στο έργο δεν αποδεικνύεται, δ) μη επιλέξιμες δαπάνες μετακίνησης, ε) μη επιλέξιμες δαπάνες προμήθειας διαφόρων ειδών, ε) μη επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες, όπως αναλυτικά τεκμηριώνονται στα σημεία Δ2 και Δ4 της έκθεσης ελέγχου. Στο προοίμιο της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ποσού 87.978,03 ευρώ, γίνεται μνεία της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου που διενεργήθηκε στην πράξη «Προδιαγραφές Ψηφιακής Εκπαιδευτικής Πλατφόρμας [...]» (ΟΠΣ) υλοποιούμενη στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), στο έγγραφο κοινοποίησης και στο αποδεικτικό κοινοποίησης της έκθεσης στον τελικό δικαιούχο, ήδη εκκαλούν, και ως αιτιολογία εκτίθεται ότι «η δημοσιονομική διόρθωση του ως άνω ποσού απαιτείται λόγω μη πλήρους τήρησης των όρων της απόφασης υλοποίησης υποέργου με ίδια μέσα και των προβλεπόμενων με την [...] ΥΠΑΣΥΔ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει».

20. Με τις ήδη κρινόμενες εφέσεις προβάλλεται παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας έκδοσης των προσβαλλόμενων αποφάσεων με τη μορφή

της έλλειψης αιτιολογίας. Το εκκαλούν ισχυρίζεται ότι δεν αναγράφονται οι διατάξεις που παραβιάστηκαν, ο τρόπος παραβίασής τους, η δημοσιονομική επίπτωση και ο τρόπος που προέκυψε και διαπιστώθηκε, αν πρόκειται για αναλογικές ή κατά παρεκβολή ή κατ' αποκοπή δημοσιονομικές διορθώσεις, στην τελευταία δε περίπτωση δεν αναφέρεται το ποσοστό της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης σε σχέση με τη βαρύτητα της παράβασης, ούτε η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παρατυπίας και της δημοσιονομικής επίπτωσης, και, τέλος, δεν προσδιορίζεται ο επιμερισμός του ποσού ανάλογα με τη διαπιστωθείσα παρατυπία και η έκταση της δημοσιονομικής επίπτωσης κάθε μίας από αυτές. Περαιτέρω, το εκκαλούν προβάλλει ότι δεν απαντήθηκαν οι αντιρρήσεις του, ενώ δεν λήφθηκε υπόψη το από 14.12.2012 έγγραφό του, αν και κατατέθηκε πριν από την παρέλευση της εικοσαήμερης προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, εντός της οποίας μη νομίμως η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου οριστικοποίησε τα αποτελέσματα του ελέγχου. Ακολούθως, το εκκαλούν προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι πλημμελής, διότι και η αιτιολογία της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου στην οποία στηρίζεται είναι ανεπαρκής. Υποστηρίζει ότι από το εύρημα «μη πλήρης τήρηση εκ μέρους του Δικαιούχου των όρων της απόφασης υλοποίησης Υποέργου με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) και των προβλεπόμενων με την αριθμ. 14053/ΕΥΣ1749 (φεκ 540/27.3.2008Α) ΥΠΑΣΥΔ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» δεν στοιχειοθετείται παραβίαση των διατάξεων της νομοθεσίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, επομένως δεν σχετίζεται με την ενότητα Δ2 «συμμόρφωση του υποέργου με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για θέματα δημοσίων συμβάσεων». Ως εκ τούτου, οι φερόμενες για τη θεμελίωσή του παρατυπίες δεν αποτελούν ουσιαστικό, αλλά τυπικό εύρημα, χωρίς ενδεχόμενη επίπτωση στον προϋπολογισμό του υποέργου. Επιπροσθέτως, προβάλλει ότι η αιτιολογία της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου, αναφορικά προς το εύρημα της ενότητας Δ.2, είναι ελλιπής, διότι δεν προσδιορίζονται ο συνολικός αριθμός των συμβάσεων πρόσληψης προσωπικού και προμηθειών και ο συνολικός αριθμός εκείνων στις οποίες παρουσιάστηκαν πλημμέλειες, αν οι παρατιθέμενες στην έκθεση ελέγχου επιμέρους διαπιστώσεις που εντάσσονται στο προαναφερόμενο

εύρημα του κεφαλαίου Δ2 συνιστούν μεμονωμένες ή συστημικές παραβάσεις, σε ποια έκταση είχαν ή θα μπορούσαν να έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και για ποιο λόγο δεν ήταν άμεσα μετρήσιμες ούτε, τέλος, τα κριτήρια προσδιορισμού της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης. Κατά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος, οι ελλείψεις αυτές δεν επιτρέπουν να ελεγχθεί αν πρόκειται για πλήθος ή ελάχιστες και μεμονωμένες περιπτώσεις σφάλματος ούτε η ορθότητα της απόφασης ως προς το ποσοστό διόρθωσης, και κατ' επέκταση ούτε η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Επιπροσθέτως, προς αντίκρουση του ευρήματος (Δ.2) στο στοιχείο σύμφωνα με το οποίο «στις περισσότερες συμβάσεις πρόσληψης προσωπικού γίνεται μνεία σύντομης περιγραφής του συνόλου του έργου χωρίς να εξειδικεύεται σε ποια δράση θα απασχοληθεί ο ενδιαφερόμενος» το εκκαλούν προβάλλει ότι στις συμβάσεις μίσθωσης έργου (3^η παράγραφος) εξειδικεύεται το συμβατικό αντικείμενο ανά δράση στην οποία πρόκειται να απασχοληθεί ο συνεργάτης, η δε περιγραφή του αντικειμένου προκύπτει από την εντολή ανάθεσης που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης. Ειδικά ως προς τις προμήθειες υποστηρίζει ότι το κόστος προμηθειών ήταν «εύκολα και με ακρίβεια μετρήσιμο» από τα τηρούμενα αυτοτελή στοιχεία τους, που τέθηκαν υπόψη της ομάδας ελέγχου και κατά συνέπεια μπορούσε να υπολογιστεί το κόστος των πλημμελών προμηθειών και να επιβληθεί αναλογική δημοσιονομική διόρθωση, εντούτοις, χωρίς αιτιολογία επιβλήθηκε κατ' αποκοπή διόρθωση. Ακόμη, κατά το εκκαλούν, ως προς τις πλημμέλειες, όπως οι σχετικές με τα φύλλα χρονοχρέωσης, τα φύλλα εισήγησης πληρωμής και το χρονοδιάγραμμα των παραδοτέων, που αποτελούν «βοηθητικά στοιχεία τυπικού χαρακτήρα», δεν αιτιολογείται ο λόγος για τον οποίο συνιστούν ουσιαστικά και όχι τυπικά ευρήματα ούτε οι δημοσιονομικές τους επιπτώσεις. Ομοίως, κατά το εκκαλούν, δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο ήταν αναγκαίο στην απόφαση αυτεπιστασίας και στις προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου να αναφέρεται η δυνατότητα εργασίας εξ αποστάσεως (teleworking), το οποίο παραπέμπει σε συμβάσεις εργασίας. Αντίστοιχα, ως προς το εύρημα Δ4, προβάλλεται ότι η αιτιολογία της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων είναι πλημμελής, διότι οι μη επιλέξιμες έμμεσες

δαπάνες προσδιορίζονται ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά, επιπροσθέτως, ελλείπει η διαπίστωση σχετικά με τη δημοσιονομική τους επίπτωση, συνακόλουθα δε δεν είναι δυνατό να διακριβωθεί η αιτιώδης συνάφεια των παρατυπιών αυτών με τη δημοσιονομική διόρθωση.

21. Επί του προβαλλόμενου λόγου το Δικαστήριο κρίνει τα ακόλουθα (σκ. 22-26):

22. Ο προβαλλόμενος λόγος πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος όσον αφορά στην προσβαλλόμενη με τη δεύτερη από τις κρινόμενες εφέσεις απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ποσού 87.978,03 ευρώ. Τούτο διότι, παραπέμπει σε έκθεση ελέγχου την οποία δεν προσδιορίζει σαφώς και επακριβώς με μοναδικά στοιχεία ταυτοποίησής της, όπως αριθμό και ημερομηνία έκδοσής της, ως εκ τούτου δεν υφίσταται έκθεση ελέγχου επιτρεπτός ληπτέα υπόψη προς συμπλήρωση της αιτιολογίας της, η δε αιτιολογία, η οποία ρητώς και συνοπτικώς εκτίθεται στο σώμα της ως άνω προσβαλλόμενης απόφασης, συνιστάμενη σε μη πλήρη τήρηση των όρων της απόφασης υλοποίησης του υποέργου με ίδια μέσα και των προβλεπόμενων στην ΥΠΑΣΥΔ, καταλείπεται γενική και αόριστη τόσο ως προς τις πλημμέλειες που στοιχειοθετούν παρατυπίες όσο και ως προς το είδος της επιβαλλόμενης δημοσιονομικής διόρθωσης (αναλογική, κατ' αποκοπή ή άλλο) και, συναφώς, ως προς τα στοιχεία από τα οποία δικαιολογείται και προκύπτει ο υπολογισμός του ποσού δημοσιονομικής διόρθωσης. Λόγω δε των ελλείψεων αυτών, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά στις σκέψεις 4 και 6 της παρούσας, η απόφαση παρίσταται αναιτιολόγητη, εκδοθείσα κατά παράβαση ουσιώδους διαδικαστικού τύπου, όπως βασίμως προβάλλεται, και πλήττει το δικαίωμα άμυνας του εκκαλούντος. Ως εκ τούτου η απόφαση αυτή πρέπει να ακυρωθεί και η δεύτερη από τις κρινόμενες εφέσεις να γίνει δεκτή ως βάσιμη παρέλκουσας της εξέτασης των λοιπών προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

23. Περαιτέρω, όσον αφορά στην πρώτη από τις κρινόμενες εφέσεις κατά της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο προβαλλόμενος λόγος, κατά το δεύτερο σκέλος του, ότι δεν απαντήθηκαν οι αντιρρήσεις του εκκαλούντος και

δεν λήφθηκε υπόψη το από 14.12.2012 έγγραφό του, αν και κατατέθηκε πριν από την παρέλευση της εικοσαήμερης προθεσμίας για την υποβολή αντιρρήσεων, είναι απορριπτέος. Τούτο διότι, η εικοσαήμερη προθεσμία τάσσεται αποκλειστικά προς όφελος του ελεγχόμενου και με σκοπό να καταθέσει τις απόψεις του επί των αποτελεσμάτων του ελέγχου, εν προκειμένω, δε, το εκκαλούν όχι μόνο κλήθηκε, ώστε, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στις σκέψεις 4 και 5 της παρούσας, να ασκήσει το δικαίωμά του της προηγούμενης ακρόασης, κατέθεσε εγγράφως τις απόψεις του, επιπλέον, κατ' αποδοχή αιτήματός του, τις υποστήριξε προφορικά κατά την κρίσιμη συνεδρίαση της ΕΔΕΛ, πέραν τούτων, λήφθηκαν υπόψη, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της οριστικής έκθεσής της, είναι δε αδιάφορο ότι ειδικώς ως προς τα κρίσιμα εν προκειμένω ευρήματα απορρίφθηκαν, ενώ, όσον αφορά στα συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία, άλλωστε, στηρίζονται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι το εκκαλούν υπελήφθη κατά τον έλεγχο ως φορέας Γενικής Κυβέρνησης διεπόμενο από τις αντίστοιχα εφαρμοστέες διατάξεις, το εκκαλούν δεν προβάλλει ούτε αποδεικνύει ότι κατά την ως άνω συνεδρίαση ζήτησε πρόσθετη προθεσμία προκειμένου να τα προσκομίσει, κατά συνέπεια, νομίμως η ΕΔΕΛ οριστικοποίησε τα αποτελέσματα του ελέγχου και πριν από την παρέλευση του εικοσαημέρου.

24. Εξάλλου, η πρώτη κατά σειρά προσβαλλόμενη απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης περιέχει καταρχάς όλα τα στοιχεία που απαιτούνται ως ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενό της, μεταξύ των οποίων, ρητή αναφορά στις εφαρμοστέες διατάξεις, περιλαμβανομένων των διατάξεων του ν. 3614/2007 και της ΥΑ 448/2011, επιπροσθέτως, συνοπτική μεν, αλλά ρητή, σαφή και ειδική αναφορά στις πλημμέλειες στις οποίες υπέπεσε το εκκαλούν κατά την υλοποίηση του κρίσιμου υποέργου, ακόμη, σαφή προσδιορισμό του ποσού της δημοσιονομικής διόρθωσης, προς συμπλήρωσή της δε για την πληρότητα του περιεχομένου της παραπέμπει ευθέως και ρητώς στην έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου της ΕΔΕΛ, στα πορίσματα του οποίου στηρίχθηκε. Επομένως, ο λόγος έφεσης ότι η απόφαση έχει εκδοθεί κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας έκδοσής της είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

25. Περαιτέρω, ειδικότερα, η κατάταξη του ευρήματος της ενότητας Δ.2 στην ενότητα με το συγκεκριμένο τίτλο, αναφερόμενο στις δημόσιες συμβάσεις, δεν ασκεί επιρροή επί του περιεχομένου των διαπιστώσεων, στις οποίες το εύρημα με σαφήνεια θεμελιώνεται, ούτε το εκκαλούν αμφισβητεί ότι οι πλημμέλειες, όπως παρατίθενται, συνάπτονται προς την τήρηση των όρων υλοποίησης του υποέργου, κατά τη συνοπτική τουλάχιστον διατύπωση του ευρήματος στον τίτλο του, είναι δε διαφορετικό ζήτημα η αμφισβήτηση ακολούθως με την έφεση από το εκκαλούν της βασιμότητας των επιμέρους διαπιστώσεων. Επιπροσθέτως, η ανάπτυξη του ευρήματος και η διατύπωση της σύστασης σχετικά με τη δημοσιονομική διόρθωση δεν περιέχει οποιαδήποτε μνεία για παραβίαση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων. Επομένως, αλυσιτελώς προβάλλεται από το εκκαλούν ότι από το εύρημα δεν προκύπτει παραβίαση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων. Εξάλλου, από την έκθεση ελέγχου, πέραν της συσχέτισης του «τυπικού ευρήματος» και με την παραβίαση ρητώς προβλεπόμενου τύπου, δεν προκύπτει ότι ο χαρακτηρισμός των ευρημάτων, ως «τυπικών» ή «ουσιαστικών», άσκησε επιρροή, ως ένδειξη βαρύτητας του ευρήματος, δεδομένου ότι εν προκειμένω οι παρατυπίες συντίθενται τόσο από ουσιαστικά όσο και από τυπικά ευρήματα, ή ότι επηρέασε το είδος της επιβληθείσας δημοσιονομικής διόρθωσης, δεδομένου ότι αντίθετα προς το εύρημα της ενότητας Δ.2 για το εύρημα της ενότητας Δ.4, χαρακτηριζόμενο ομοίως ως ουσιαστικό, δεν επιβλήθηκε κατ' αποκοπή, αλλά αναλογική δημοσιονομική διόρθωση, ούτε ότι επιβάρυνε το ποσό της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης, δεδομένου ότι για το εύρημα της ενότητας Δ.2 εφαρμόστηκε ο χαμηλότερος από τους προβλεπόμενους συντελεστές. Συνεπώς, χωρίς έννομο συμφέρον, το εκκαλούν προβάλλει ότι ο χαρακτηρισμός του ευρήματος της ενότητας Δ.2 της έκθεσης ελέγχου ως «ουσιαστικού» είναι εσφαλμένος, ενώ κατά το μέρος που υπολαμβάνει ότι ως ουσιαστικό εύρημα νοείται μόνο το συναρτώμενο προς τη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων ο ισχυρισμός στερείται ερείσματος. Τέλος, οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος ότι αναιτιολόγητα οι πλημμέλειες του ευρήματος της ενότητας Δ.2 αναφερόμενες σε «βοηθητικά στοιχεία τυπικού χαρακτήρα», χαρακτηρίστηκαν ως ουσιαστικό

εύρημα, πρέπει να απορριφθούν ως στηριζόμενοι σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι δεν προκύπτει από την έκθεση ελέγχου ο χαρακτηρισμός στοιχείων ως «βοηθητικών τυπικού χαρακτήρα», επιπλέον ο χαρακτηρισμός αυτός απαντάται μόνο στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις λόγω μη συμμόρφωσης προς τους κανόνες που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες δεν εφαρμόστηκαν εν προκειμένω, όπως έχει αντιληφθεί και το εκκαλούν, το οποίο με την έφεσή του επικαλείται και τις ρυθμίσεις των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις αρχές, τα κριτήρια και τις ενδεικτικές κλίμακες προς εφαρμογή για τον καθορισμό των κατ' αποκοπή δημοσιονομικών διορθώσεων [C(2001)476/2.3.2001], επαναληφθείσες κατά τα κρίσιμα εν προκειμένω σημεία τους και στις μεταγενέστερες C(2011)/7321 final/19.10.2011 όμοιες. Όσον αφορά στους ισχυρισμούς περί πλημμελούς αιτιολογίας της έκθεσης ελέγχου στο εύρημα της ενότητας Δ.2 ως προς τους λόγους για τους οποίους στην απόφαση αυτεπιστασίας έπρεπε να αναφέρεται η δυνατότητα εξ αποστάσεως εκτέλεσης του έργου και ελέγχου αυτού, δεδομένου ότι το εύρημα αναφέρεται στην τήρηση της απόφασης αυτεπιστασίας με την οποία τέθηκαν οι όροι υλοποίησης του υποέργου, η διαπίστωση της κατάρτισης συμβάσεων με τον μη προβλεπόμενο στην απόφαση αυτεπιστασίας όρο της εξ αποστάσεως υλοποίησης φέρεται ως απόκλιση από την απόφαση αυτεπιστασίας, και τούτο αρκεί ως θεμέλιο της αιτίασης, συνεπώς ο αντίθετος ισχυρισμός του εκκαλούντος είναι απορριπτός, ωστόσο, είναι διαφορετικό το ζήτημα της κατ' ουσία βασιμότητας της διαπίστωσης.

26. Εντεύθεν, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι στην έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου δεν γίνεται ειδική, σαφής και ρητή αναφορά στα αποδεικτικά στοιχεία, από τα οποία προέκυψαν τα ευρήματα που στοιχειοθετούν τις προβαλλόμενες σε βάρος του εκκαλούντος παρατυπίες. Ειδικότερα, αναφορικά προς το εύρημα της ενότητας Δ.2 η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου δεν περιέχει απαρίθμηση, έστω ενδεικτική, των συμβάσεων στις οποίες κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν εξειδικευόταν η δράση στην οποία επρόκειτο να απασχοληθεί ο συμβασιούχος. Ακόμη, δεν μνημονεύεται ρητώς και εξειδικευμένα οποιοδήποτε φύλλο χρόνου απασχόλησης (χρονοχρέωσης), το

οποίο δεν περιείχε τα απαιτούμενα για την πληρότητά του στοιχεία, όπως αυτά εκτίθενται στην ίδια έκθεση. Προσθέτως, δεν προσδιορίζεται έστω ούτε ένα φύλλο εισήγησης πληρωμής, από το οποίο προκύπτει η έλλειψη αναφοράς στις εκτελεσθείσες από τον αμειβόμενο επιμέρους εργασίες. Επιπλέον, δεν προσδιορίζεται, έστω και ενδεικτικώς, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία να παραλείπεται η μνεία ότι ο συμβασιούχος δύναται να εκτελεί το έργο του και, αντίστοιχα, να διενεργείται ο έλεγχός του, εξ αποστάσεως. Αντίστοιχα, το Δικαστήριο διαπιστώνει, ως προς το εύρημα της ενότητας Δ.4 «μη επιλέξιμες έμμεσες δαπάνες», ότι στην έκθεση ελέγχου δεν προσδιορίζεται ούτε κατά είδος εξαντλητικά ούτε κατά ποσό και ανά είδος η κατηγορία μη επιλέξιμων έμμεσων δαπανών, αλλά αντίθετα μνημονεύονται μόνο, γενικά και αόριστα, δαπάνες που χαρακτηρίζονται «έμμεσες μη επιλέξιμες» και το συγκεντρωτικό ποσό στο οποίο κατά την εκτίμηση του ελέγχου ανέρχονται, χωρίς οποιαδήποτε σχετική τεκμηρίωση. Ελλείπει των στοιχείων αυτών η έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου στερείται της πληρότητας που είναι αναγκαία, προκειμένου να διαπιστωθεί η βασιμότητα των αιτιάσεων σε βάρος του εκκαλούντος και να ελεγχθεί τόσο το είδος της δημοσιονομικής διόρθωσης όσο και το ποσό αυτής, συνακόλουθα, δε, η πληρότητα του περιεχομένου και η νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης, στην οποία, ομοίως, δεν προσδιορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία, το δε εκκαλούν στερείται της δυνατότητας να λάβει γνώση κρίσιμων πραγματικών στοιχείων, κατανοώντας πλήρως και χωρίς αμφιβολία τη συλλογιστική της επιβολής του σε βάρος του μέτρου και συνακόλουθα να ασκήσει επαρκώς τα δικαιώματά του, επικαλούμενο και προσκομίζοντας αποδείξεις για τη νομιμότητα των ελεγχθέντων στοιχείων και για την ανακρίβεια των σε βάρος του διαπιστώσεων από το όργανο ελέγχου, όπως και για το ότι οι συγκεκριμένες πλημμέλειες δεν είχαν ή αποκλείονταν το ενδεχόμενο να επιφέρουν δημοσιονομικές επιπτώσεις. Επομένως, κατ' αποδοχή ως βάσιμων των σχετικών ισχυρισμών του εκκαλούντος, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά στις σκέψεις 6 και 7 της παρούσας, η αιτιολογία της έκθεσης οριστικών αποτελεσμάτων ελέγχου δεν είναι πλήρης με αποτέλεσμα να καθίσταται πλημμελής και η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης. Συνακόλουθα, η

πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες εφέσεις πρέπει για το λόγο αυτό και κατά το μέρος αυτό να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση κατά το ποσό των 97.319,04 ευρώ που επιβλήθηκε κατ' αποκοπή και κατά το αναλογικό ποσό των έμμεσων δαπανών ύψους 39.519,18 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στα προεκτιθέμενα ευρήματα.

27. Κατά τη συμβουλευτική γνώμη της Παρέδρου Ελένης Νικολάου, στο συνοπτικό και περιγραφικό τίτλο του ευρήματος Δ.2 προσδιορίζεται η οικεία παρατυπία, οι δε σχετικές διατάξεις της ΥΠΑΣΥΔ (σκ. 8 της παρούσας) είναι σαφείς και το εκκαλούν όφειλε ρητώς να εκτελέσει την πράξη κατ' εφαρμογή τους (σκ. 10 της παρούσας), ακολούθως αναλύονται με πληρότητα και σαφήνεια οι επιμέρους πλημμέλειες ή παραβάσεις των όρων υλοποίησης που συνθέτουν την παρατυπία, καθώς και τα στοιχεία υλοποίησης στα οποία εντοπίζονται, από τη διατύπωση των πλημμελειών προκύπτει χωρίς αμφιβολία ότι δεν αφορούν μεμονωμένη ούτε το σύνολο των περιπτώσεων, αλλά πλήθος αυτών, και ότι δεν είναι ποσοτικοποιήσιμες, όμως, διαχέονται στο σύνολο του υποέργου επηρεάζοντας αρνητικά την υλοποίησή του, χωρίς, ωστόσο, να καθιστούν στο σύνολό τους τις οικείες δαπάνες του μη επιλέξιμες, για τους λόγους δε αυτούς επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση κατ' αποκοπή με το χαμηλότερο (5%) προβλεπόμενο συντελεστή, από το οποίο συνάγεται και η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, ανεξάρτητα από το ότι δεν μειώθηκε περαιτέρω (έως 2%). Και ως προς το σημείο Δ4 το είδος και η φύση της παρατυπίας, το ποσό, η αντίστοιχη δημοσιονομική επίπτωση των μη επιλέξιμων έμμεσων δαπανών, οι όροι επιλεξιμότητας των οποίων ομοίως προκύπτουν με σαφήνεια από την ΥΠΑΣΥΔ (σκ. 8 και 10 της παρούσας), καθώς και ο λόγος εξαιτίας του οποίου καθίστανται μη επιλέξιμες, ως γενικά έξοδα (άρθρο 31 παρ. 3.1) μη συνδεδεμένα με τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, προσδιορίζονται με σαφήνεια και πληρότητα στην έκθεση οριστικών αποτελεσμάτων, δεδομένου δε ότι οι έμμεσες δαπάνες επιρρίπτονται στο υποέργο μέσω της μεθόδου επιμερισμού με βάση το άμεσο κόστος μισθοδοσίας με την αντίστοιχη αναλογία, υπερβαίνει το αντικείμενο ελέγχου η απαίτηση του εκκαλούντος αυτές να προσδιορίζονται από την ελεγκτική ομάδα επακριβώς κατά ποσό ανά είδος, ενώ ούτε το εκκαλούν ως

φορέας υλοποίησης της πράξης τις υπολόγισε με τον τρόπο αυτό. Βάσει των προεκτιθέμενων, αμφότερα τα ευρήματα Δ.2 και Δ.4, το περιεχόμενο, η αναλυτική τεκμηρίωση και η συλλογιστική της δημοσιονομικής διόρθωσης κατέστησαν πλήρως και χωρίς αμφισημίες αντιληπτά, ως εκ τούτου, η αιτιολογία της ουδόλως πάσχει, είναι πλήρης, σαφής και επαρκής και ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις νομιμότητάς της, όπως εκτίθενται στη σκέψη 6 της παρούσας. Εξάλλου, ούτε το εκκαλούν προβάλλει ότι δεν αντιλήφθηκε την τεκμηρίωση των ευρημάτων στις συμβάσεις πρόσληψης προσωπικού, στα φύλλα χρονοχρέωσης, στα φύλλα εισήγησης πληρωμής, στην εκτέλεση και έλεγχο έργου εξ αποστάσεως, στο χρονοδιάγραμμα παραδοτέων, στις εγκρίσεις δαπανών προμηθειών μετά την αγορά ειδών και στις έμμεσες δαπάνες. Απεναντίας, τα στοιχεία που εκθέτει ότι δεν μνημονεύονται, όπως ο αριθμός των συναφθεισών συμβάσεων και το σύνολο αυτών οι οποίες μη νομίμως δεν εξειδίκευαν τις δράσεις ή λοιπά στοιχεία που επικαλείται, πέραν του ότι ειδικά το πρώτο οφείλει να το γνωρίζει πρωτίστως το εκκαλούν, δεν αποτελούν εξ ορισμού στοιχεία της αιτιολογίας της δημοσιονομικής διόρθωσης ούτε στοιχεία της τεκμηρίωσής της. Επιπλέον, δεν προσδιορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο εξαιτίας των ελλείψεων που αναφέρει στερείται της δυνατότητας να ασκήσει πλήρως τα δικαιώματα άμυνάς του. Αντίθετα, και ενδεικτικά, όσον αφορά στις προμήθειες που πραγματοποιήθηκαν πλημμελώς σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του ευρήματος Δ.2, το εκκαλούν επικαλείται αφενός αορίστως ότι το κόστος τους ήταν εύκολα και με ακρίβεια μετρήσιμο, αφετέρου ότι δεν είναι αιτιολογημένη η επιβολή της κατ' αποκοπή δημοσιονομικής διόρθωσης αντί της αφαίρεσης του συνόλου της δαπάνης των προμηθειών αυτών με την επιβολή αυτοτελούς αναλογικής διόρθωσης, χωρίς να επικαλείται ότι τούτο θα απέβαινε προς όφελός του, δηλαδή, δεν στοιχειοθέτησε ούτε το σχετικό έννομο συμφέρον του, το οποίο κατά το μέρος αυτό δεν είναι πρόδηλο. Κατά τα λοιπά, το εκκαλούν, το οποίο έχει αναμφισβήτητα σταθερή, άμεση και ευχερή πρόσβαση στο σύνολο των στοιχείων του φακέλου της πράξης και γνωρίζει με ακρίβεια τον τρόπο κατά τον οποίο το ίδιο την υλοποίησε, καθώς και τις έμμεσες δαπάνες του, δεν ανταποκρίνεται στο βάρος απόδειξης που κατά τα γενόμενα δεκτά στη σκέψη 7 φέρει, διότι δεν

ανασκευάζει τις ελεγκτικές διαπιστώσεις ως ανακριβείς επικαλούμενο και προσκομίζοντας κρίσιμα, λεπτομερή και επαρκή στοιχεία ότι οι πλημμέλειες που διαπιστώθηκαν δεν υφίστανται και ότι ως εκ τούτου οι παρατυπίες δεν στοιχειοθετούνται, είτε εν όλω είτε στις διαστάσεις που τους προσδίδονται, καθώς και ότι, πάντως, στερούνται δημοσιονομικών επιπτώσεων ή αποκλείεται τέτοιος κίνδυνος. Επομένως, κατά την γνώμη αυτή, ο λόγος έφεσης είναι απορριπτέος.

28. Ακολουθως, το εκκαλούν βάλλει κατά της νομικής και ουσιαστικής βασιμότητας του ευρήματος σχετικά με την πρόσληψη συνεργατών του κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που προβλέπονται στην απόφαση αυτεπιστασίας. Προβάλλει ότι λόγω της εμβέλειας του έργου κρίθηκε σκόπιμο να αναζητηθεί η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών, κυρίως συμβουλευτικού χαρακτήρα, από εξωτερικούς συνεργάτες, χωρίς διαδικασία ανοικτής προκήρυξης, όπως τούτο επιτρέπεται κατ' εφαρμογή του ισχύοντος εν προκειμένω άρθρου 83 του ν. 2362/1995, κατόπιν «εισηγητικού» του υπεύθυνου έργου, στο οποίο τεκμηριωνόταν η ανάγκη για εξειδικευμένους συνεργάτες, εγκριτικής απόφασης του Προέδρου του εκκαλούντος και σύναψης ιδιωτικών συμφωνητικών, τα οποία, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι δεν υπεγράφησαν, δεν ήταν αναγκαία, δεδομένου ότι τουλάχιστον ως προς τη συνεργασία με τον η συμφωνηθείσα αμοιβή, 1.335,00 ευρώ, υπολειπόταν του ποσού των 2.500,00 ευρώ, μέχρι το οποίο, κατ' άρθρο 80 του ν. 2362/1995, δεν απαιτείται η υπογραφή σύμβασης. Λόγω των προεκτιθέμενων, κατά τους ισχυρισμούς του εκκαλούντος, δεν προκύπτει παράβαση ισχυουσών διατάξεων που συνιστά παρατυπία, επιπροσθέτως πρόκειται για παραπτώματα, τα οποία αφορούν σε ποσά κατώτερα των 4.000,00 ευρώ, ως εκ τούτου, εφόσον υποβάλλονται σε διόρθωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες κατευθυντήριες οδηγίες δεν επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση, ακόμη δε και αν ήθελε υποτεθεί ότι υφίσταται παρατυπία αυτή είναι τυπική και αφορά μόνο βοηθητικά στοιχεία.

29. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος ως προς την εφαρμοσθείσα διαδικασία σύναψης σχέσης συνεργασίας προβάλλονται αναποδείκτως και είναι απορριπτέοι, πέραν τούτου, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι και για τους ακόλουθους λόγους: Από την επισκόπηση του φακέλου της

υπόθεσης δεν προκύπτει ότι με τον προαναφερόμενο εξωτερικό συνεργάτη υπεγράφη σύμβαση, ως προς, δε, τον έτερο εξωτερικό συνεργάτη (.....) προσκομίζεται αγγλόγλωσσο κείμενο. Εξάλλου, αναφορικά προς τη διαπίστωση παρατυπίας, εν προκειμένω, το κανονιστικό πλαίσιο της υλοποίησης του υποέργου καθορίστηκε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση ένταξης της πράξης και με την απόφαση αυτεπιστασίας με την οποία αυτοδεσμεύτηκε το εκκαλούν, συνεπώς η παρέκκλιση από αυτό συνιστά παρατυπία, κατά τα εκτιθέμενα στη σκέψη 2 της παρούσας. Ειδικά, στην απόφαση αυτεπιστασίας προβλέφθηκαν οι διαδικασίες της ανοιχτής προκήρυξης με δημοσίευση στον τύπο για την κάλυψη αναγκών προσωπικού, της προκήρυξης στα ηλεκτρονικά μητρώα που τηρούσε το εκκαλούν, για την απασχόληση στο έργο υπαλλήλων του δημοσίου, μεταπτυχιακών φοιτητών και εξωτερικών συνεργατών, καθώς και της ανάθεσης συμβάσεων έργου στα μέλη των επιστημονικών επιτροπών που θα ορίζονταν με σχετικές αποφάσεις. Όμως, εν προκειμένω, ακόμη και αν ήθελε γίνουν δεκτοί οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος, δεν ήταν εφαρμοστέα ούτε εφαρμόστηκε η πρώτη κατά σειρά από τις προαναφερόμενες διαδικασίες, περαιτέρω, όπως προκύπτει από τους προεκτιθέμενους και προβαλλόμενους με την έφεση ισχυρισμούς του εκκαλούντος, δεν εφαρμόστηκε η δεύτερη κατά σειρά από αυτές, ενώ δεν προκύπτει ότι εφαρμόστηκε ούτε η τελευταία από τις προαναφερόμενες διαδικασίες, αφορώσα στα μέλη των επιστημονικών επιτροπών, οριζόμενα με σχετικές αποφάσεις, επιπροσθέτως, πλην των πράξεων που αναφέρει το εκκαλούν, δεν υπήρξε οποιαδήποτε προγενέστερη της παροχής υπηρεσιών από τους ανωτέρω δύο συνεργάτες απόφαση διοικητικού οργάνου του εκκαλούντος, όπως από την απόφαση αυτεπιστασίας (σκ. 12 της παρούσας) προβλέφθηκε ως προαπαιτούμενο για κάθε διαδικασία σύναψης σύμβασης εργασίας ή έργου που αποσκοπούσε στην υλοποίηση της απόφασης ένταξης. Τα εσωτερικά σημειώματα σχετικά με την παροχή υπηρεσιών από τους ανωτέρω και οι πράξεις έγκρισης δαπανών για την καταβολή της αμοιβής τους, όπως και η αίτηση του υπεύθυνου του έργου προφανώς δεν συνιστούν τις προαπαιτούμενες αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του εκκαλούντος, ενώ εγκριτικές αποφάσεις του Προέδρου του δεν επικαλείται κατά οποιοδήποτε ορισμένο τρόπο το εκκαλούν, όπως και

ανωτέρω γίνεται δεκτό, ούτε προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου. Τέλος, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι οι προαναφερόμενες περιπτώσεις ήταν εξαιρετικές, όπως προβάλλεται με την έφεση, το εκκαλούν δεν επικαλείται και δεν προκύπτει καμία απόφαση αρμόδιου οργάνου του και μάλιστα προγενέστερη της παροχής υπηρεσιών, σχετικά με την ανάγκη παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών από τους ανωτέρω συνεργάτες του εκκαλούντος και την εξαιρετική διαδικασία συνεργασίας για την υλοποίηση της πράξης. Επομένως, οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος είναι απορριπτέοι. Τέλος, οι δαπάνες που καταβλήθηκαν για την αμοιβή των δύο εξωτερικών συνεργατών, πρέπει να ληφθούν υπόψη αθροιστικά, διότι εντάσσονται στο ίδιο εύρημα και φέρουν όμοιες πλημμέλειες, ανέρχονται σε 4.005,00 ευρώ, κατά συνέπεια ακόμη και χωρίς το συνυπολογισμό των λοιπών περιπτώσεων δαπανών που εντάχθηκαν στο ίδιο εύρημα, δεν υπήρξε παρέκβαση από τις κατευθυντήριες οδηγίες, όπως εσφαλμένως ισχυρίζεται το εκκαλούν, ενώ, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, οι προεκτιθέμενες πλημμέλειες δεν περιορίζονται σε «βοηθητικά στοιχεία παντελώς τυπικού χαρακτήρα».

30. Στη συνέχεια το εκκαλούν προβάλλει ότι η τρίτη κατά σειρά περίπτωση παρέκκλισης, από τις προβλεπόμενες διαδικασίες ανάθεσης παροχής υπηρεσιών (.....), συνιστά όλως τυπική παρατυπία, όπως και με την έκθεση ελέγχου χαρακτηρίζεται, η οποία αφορά μόνο βοηθητικά στοιχεία χωρίς ενδεχόμενη οικονομική επίπτωση. Ειδικότερα, δε, προβάλλει ότι κατόπιν της .../4.3.2011 πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος η προαναφερόμενη συνεργάτης προσλήφθηκε και συμμετείχε στις δράσεις δημοσιότητας (δράση 10). Ωστόσο, δεδομένου ότι το κύριο μέρος του έργου που συνίστατο στη διάχυση και προβολή αυτού στην εκπαιδευτική κοινότητα ήταν η ψηφιακή διαμόρφωση και ο εμπλουτισμός των σχολικών βιβλίων (δράση 2), η ανωτέρω εργαζόμενη εκτέλεσε εργασίες δημοσιότητας της δράσης 2 και για το λόγο αυτό οι ώρες απασχόλησής της κατανεμήθηκαν λογιστικά και στις δύο δράσεις.

31. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος, πέραν του ότι προβάλλονται αναποδείκτως, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, διότι επικαλείται «λογιστική κατανομή», η οποία, ωστόσο, στερείται ερείσματος στις εφαρμοστέες ρυθμίσεις και τους όρους που διέπουν την υλοποίηση της πράξης (ΥΠΑΣΥΔ,

απόφαση ένταξης, τεχνικό δελτίο, απόφαση αυτεπιστασίας, οδηγός διαχείρισης ή άλλο δεσμευτικό κείμενο), επιπροσθέτως, στερείται και αυτού του ερείσματος που υποστηρίζει το εκκαλούν, διότι η δράση 10 («ενέργειες δημοσιότητας») περιελάμβανε ενέργειες που αφορούσαν το σύνολο των δράσεων ανεξαιρέτως, δηλαδή και της δράσης 2.

32. Ακολουθώς, αναφορικά με την διαπίστωση της έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου ότι ο «υπέγραψε σύμβαση εργασίας ΙΔΑΧ στα πλαίσια του έργου», ως εκ τούτου μη νομίμως καταβλήθηκε αμοιβή του ποσού 5.928,31 ευρώ σε βάρος της ελεγχθείσας πράξης, το εκκαλούν προβάλλει ότι ο ανωτέρω απασχολείται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας και αποτελεί διευθυντικό δικαίωμα του ιδίου (εκκαλούντος) να του αναθέσει την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων σε οποιοδήποτε ερευνητικό, αναπτυξιακό πρόγραμμα ή έργο υλοποιεί, ως εκ τούτου η διαπίστωση αυτή είναι νόμω αβάσιμη.

33. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 της ΥΠΑΣΥΔ (σκ. 8 της παρούσας), το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι και ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι, διότι, ούτε επικαλείται ούτε προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι, κατ' ενάσκηση ακόμη του διευθυντικού του δικαιώματος, προσδιορίστηκε, όπως απαιτείται εξειδικευμένα η φύση της εργασίας που επρόκειτο να προσφέρει ο ανωτέρω εργαζόμενος σε σχέση με το συγχρηματοδοτούμενο έργο, ώστε να αιτιολογείται ότι εκτέλεσε καθήκοντα σύμφωνα με τους στόχους της πράξης, επομένως το γεγονός ότι η αμοιβή του καταβλήθηκε σε βάρος των κονδυλίων της στερεί την οικεία δαπάνη από το αναγκαίο θεμέλιό της.

34. Ως προς την διαπίστωση της έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου σχετικά με δαπάνες μετακινήσεων ατόμων τα οποία δεν είχαν συνάψει σύμβαση μίσθωσης έργου ή εργασίας για την απασχόλησή τους στο συγχρηματοδοτούμενο έργο, ούτε ανήκαν στο έμμισθο προσωπικό του εκκαλούντος, ούτε προέκυπτε η απασχόλησή τους στο έργο από την απόφαση αυτεπιστασίας, το εκκαλούν προβάλλει ότι η αιτίαση είναι νόμω και ουσία αβάσιμη. Τούτο διότι: α. Οι, ανταποκρινόμενοι στην

οικεία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης έργου, επιλέχθηκαν και κλήθηκαν στην εναρκτήρια συνάντηση του έργου την 25.2.2011, κατά την οποία νομίμως έλαβαν μέρος με το σύνολο των λοιπών συνεργατών που επιλέχθηκαν, ακολούθως δε υπαναχώρησαν της συμμετοχής τους, ως εκ τούτου δεν υπεγράφη μεν σύμβαση, ωστόσο, νομίμως καταβλήθηκε η δαπάνη μετακίνησης για τη συμμετοχή τους στην προαναφερόμενη συνάντηση. β. Ως προς τους, η παρατήρηση που περιέχει η έκθεση ελέγχου είναι αόριστη και αναιτιολόγητη, διότι δεν προκύπτει το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης που αφορά έκαστο εξ αυτών. Επιπροσθέτως, τα πρόσωπα αυτά συμμετείχαν στην εκτέλεση του υποέργου, το οποίο εντάσσεται στην κατηγορία «Ανάπτυξη Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού – Ψηφιακή Βάση Γνώσεων – Υποδομές για ένα Ψηφιακό Σχολείο», βασικός συντελεστής σχεδιασμού του οποίου ήταν ο πρώτος, με την ιδιότητα του του «ΥΠΑΙΘΠΑ», ο δεύτερος συμμετείχε σε όλες τις δράσεις προβολής και δημοσιότητας, η τρίτη παρείχε γενική (γραμματειακή) υποστήριξη και ο τέταρτος ταξίδεψε για τη μαγνητοσκόπηση της επίσκεψης / παρουσίασης του έργου. γ. Ως προς την ομάδα εθελοντών (.....,) και το εύρημα της έκθεσης ελέγχου ότι «η ιδιότητα του εθελοντή δεν αναφέρεται στον Οδηγό Διαδικασιών και στην απόφαση αυτεπιστασίας» το εκκαλούν υποστηρίζει ότι στο πλαίσιο της δράσης 7 «πilotικές δράσεις αξιοποίησης του φορητού υπολογιστή σε περιβάλλον σχολικής τάξης, [...]» υλοποιήθηκε η ενέργεια «Ανάπτυξη και υποστήριξη ανθρώπινου δικτύου ενδιαφερομένων (ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ)». Για τη δημιουργία δικτύου καινοτόμων εκπαιδευτικών σε εθελοντική βάση, συστάθηκε ομάδα εθελοντών συντονιστών με την απόφαση (βάσει του από 16.3.2011 πρακτικού αξιολόγησης), σύμφωνα με τη ανακοίνωση του Γραφείου της Στις 11.4.2011 διοργανώθηκε εναρκτήρια συνάντηση των εθελοντών συντονιστών και της συντονιστικής ομάδας της δράσης 7 και οι δαπάνες μετακίνησης των εθελοντών καλύφθηκαν από τον προϋπολογισμό του υποέργου. Οι ως άνω εθελοντές κατήρτισαν και το

παραδοτέο «Σχεδιασμός και συντονισμός της πιλοτικής δράσης». Επομένως, το ανωτέρω εύρημα είναι αβάσιμο. δ. Ως προς τη δαπάνη μετακίνησης που καταβλήθηκε για μετακινήσεις του, το εκκαλούν επικαλείται τους ισχυρισμούς που προβάλλει αναφορικά προς τη νομιμότητα της δαπάνης απασχόλησής του στη συγχρηματοδοτούμενη πράξη.

35. Επί των προεκτιθέμενων ισχυρισμών το Δικαστήριο κρίνει αντίστοιχα τα ακόλουθα: α. Η καταβολή δαπανών για τις μετακινήσεις προς συμμετοχή στην εναρκτήρια συνάντηση των δύο επιλεγέντων οι οποίοι υπαναχώρησαν από τη διαδικασία πριν από την υπογραφή σύμβασης με το εκκαλούν, στερείται ερείσματος, διότι οι ανωτέρω δεν συνετέλεσαν με οποιοδήποτε τρόπο στην υλοποίηση της πράξης, ως εκ τούτου, ορθά με την έκθεση ελέγχου και την προσβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτό ότι ελλείπει σύμβασης συνεργασίας με το εκκαλούν η δαπάνη στερείται ερείσματος και μη νομίμως επιβάρυνε τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη. β. Ο ισχυρισμός ότι η έκθεση ελέγχου είναι αόριστη και αναιτιολόγητη, διότι δεν προκύπτει για έκαστο πρόσωπο το ποσό της δαπάνης για την οποία επιβάλλεται η επίμαχη δημοσιονομική διόρθωση, είναι απορριπτέος ως ουσία αβάσιμος, διότι οι δαπάνες εντάσσονται στο ίδιο ακριβές είδος, αφορούν επονομαζόμενα στην έκθεση πρόσωπα, προκύπτουν από στοιχεία του εκκαλούντος, το οποίο δεν αρνείται την πραγματοποίηση των μετακινήσεων ούτε προβάλλει ότι το ποσό στο οποίο ανήλθαν ήταν κατώτερο εκείνου της επιβληθείσας δημοσιονομικής διόρθωσης και το οποίο είναι αναλογικό και προσδιορίζεται σαφώς (2.226,12 ευρώ), ενόψει δε τούτων ο ισχυρισμός τυγχάνει απορριπτέος ως αόριστος κατά το μέρος κατά το οποίο το εκκαλούν δεν προσδιορίζει το πλήγμα που επιφέρει στα δικαιώματα άμυνάς του η μη αναγραφή της δαπάνης επιμερισμένα. Περαιτέρω, όσον αφορά στους ισχυρισμούς του εκκαλούντος, σχετικά με τη δικαιολόγηση της συμμετοχής των προαναφερόμενων στο έργο, είναι απορριπτέοι ως αορίστως προσβαλλόμενοι και, σε κάθε περίπτωση, αναπόδεικτοι, ακόμη δε και αν ήθελε γίνουν δεκτοί ως αληθείς, δεν θα προέκυπτε ότι νομίμως επιβαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, διότι η συμμετοχή τους δεν τυποποιείται σε οποιαδήποτε σύμβαση (έργου ή εργασίας) που προδιαγράφεται στην απόφαση αυτεπιστασίας ή στους λοιπούς

όρους που διέπουν την πράξη. γ. Οι ισχυρισμοί σχετικά με την ομάδα εθελοντών προβάλλονται στο σύνολό τους αλυσιτελώς, διότι και αληθείς υποτιθέμενοι, δεν αναιρούν την παρατήρηση της έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου και την αιτία της οικείας δημοσιονομικής διόρθωσης, συνιστάμενη ειδικά στο ότι η ιδιότητα του εθελοντή δεν προκύπτει είτε από τον Οδηγό Διαδικασιών είτε από την απόφαση αυτεπιστασίας, ως εκ τούτου μη νομίμως, όπως ορθά διαπιστώθηκε, η οικεία δαπάνη επιβάρυνε τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη. δ. Επί των δαπανών που αφορούν μετακίνηση του εργαζομένου, οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος είναι απορριπτέοι κατά τα προεκτιθέμενα στη σκέψη 32 της παρούσας, κατά τα λοιπά είναι απορριπτέοι ως αόριστοι και ανεπίδεκτοι δικαστικής εκτίμησης.

36. Ως προς τις μη επιλέξιμες δαπάνες αεροπορικού εισιτηρίου (122 ευρώ) της πτήσης Αλεξανδρούπολη – Αθήνα, οι οποίες καταβλήθηκαν για τη μετακίνηση μέλους ΔΕΠ του Πανεπιστημίου (έδρα), που συμμετείχε στο έργο, το εκκαλούν προβάλλει ότι το πρόσωπο που μετακινήθηκε (.....) συμμετείχε σε συνέδριο στην Κωνσταντινούπολη από το οποίο επέστρεψε για να συμμετάσχει σε συνάντηση για το έργο, μετακινήθηκε ιδίοις εξόδοις μέχρι την Αλεξανδρούπολη και ακολούθως αεροπορικώς στην Αθήνα, χωρίς να μεταβεί στην έδρα της στη, διότι ήταν οικονομικότερο, ενώ δεν της καταβλήθηκε δαπάνη εισιτηρίου επιστροφής. Επομένως, δεν προέκυψε οικονομική επίπτωση, αντίθετα, εξοικονομήθηκαν δαπάνες, ως εκ τούτου η δημοσιονομική διόρθωση είναι μη νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί.

37. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους ως αορίστως προβαλλόμενοι και, σε κάθε περίπτωση, ως αναπόδεικτοι.

38. Ως προς τις μη επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες δεν ήταν αναγκαίες για την υλοποίηση της πράξης ούτε παρουσίαζαν σύνδεση με το φυσικό αντικείμενο, για την προμήθεια ενός «handsfree» και δύο «bluetooth» για προσωπική διευκόλυνση των χρηστών τους, και πέντε (5) τεμαχίων archos 101, για πέντε (5) πρόσωπα εκ των οποίων οι τρεις (3) δεν είχαν συνάψει σύμβαση έργου ούτε

ανήκαν στο απασχολούμενο στην πράξη έμμισθο προσωπικό, το εκκαλούν, πλήττοντας εν μέρει τις διαπιστώσεις αυτές, προβάλλει ότι το εύρημα είναι αβάσιμο, διότι στην αρχική φάση της τεχνικής και εκπαιδευτικής προετοιμασίας για τη μικρού εύρους πιλοτική εφαρμογή αξιοποίησης φορητών υπολογιστών tablets pcs/ e-readers σε περιβάλλον σχολικής τάξης, που αποτέλεσε ένα στόχο της δράσης 7 της πράξης, οι υπάλληλοι του Υπουργείου συμμετείχαν στην πράξη, χωρίς να συμβληθούν με το εκκαλούν, ωστόσο δεν ελάμβαναν αμοιβή για τη συμμετοχή τους, ως εκ τούτου δεν στοιχειοθετείται παρατυπία.

39. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος πρέπει να απορριφθούν ως στηριζόμενοι σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι το εύρημα δεν συνάπτεται προς την καταβολή αμοιβής, ενώ αντίθετα, κατά τα λοιπά με την έφεση συνομολογείται ότι τα αναφερόμενα πρόσωπα δεν τελούσαν σε οποιαδήποτε έννομη σχέση με το εκκαλούν, ως εκ τούτου, όπως ορθά διαπιστώθηκε με την έκθεση αποτελεσμάτων ελέγχου, μη νομίμως καταβλήθηκε δαπάνη προμήθειας ειδών υπέρ αυτών, τέλος, σε κάθε περίπτωση, οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος είναι απορριπτέοι ως αναπόδεικτοι.

40. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, μη προβαλλόμενου άλλου λόγου έφεσης κατά της πρώτης από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, πρέπει η πρώτη από τις συνεκδικαζόμενες εφέσεις (ΑΒΔ) να γίνει δεκτή εν μέρει, να μεταρρυθμιστεί η απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, να περιοριστεί το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση που επιβλήθηκε με αυτή κατά το ποσό των 97.319,04 και 39.519,18 ευρώ στο ποσό των 29.643,84 ευρώ (166.482,06 ευρώ - 97.319,04 ευρώ - 39.519,18), και η δεύτερη από τις συνεκδικαζόμενες εφέσεις (ΑΒΔ) να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τέλος, πρέπει να διαταχθεί η απόδοση του παραβόλου που κατατέθηκε για την άσκηση των εφέσεων (....., και, σειρά ..., διπλότυπα είσπραξης τύπου Α' της ... Δ.Ο.Υ. Αθηνών, αντίστοιχα).

Για τους λόγους αυτούς

Συνεκδικάζει τις από 6.6.2013 και 25.9.2013 εφέσεις με αριθμούς βιβλίου δικογράφων, αντίστοιχα, και

Δέχεται εν μέρει την από 6.6.2013 έφεση (ΑΒΔ) και στο σύνολό της την από 25.9.2013 (ΑΒΔ) έφεση.

Μεταρρυθμίζει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και

Περιορίζει το δημοσιονομικώς διορθούμενο και ανακτώμενο με αυτή ποσό στα 29.643,84 ευρώ.

Ακυρώνει την απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Διατάσσει την απόδοση στο εκκαλούν των παραβόλων που κατατέθηκαν από αυτό για την άσκησή τους.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 15 Ιουνίου 2021.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 7 Δεκεμβρίου 2021.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**